

Inhoudsopgave

Inleiding 3

Brieven van Jacob van Foreest, 1603-1624 5

Brieven van Catharina Segwaert, 1615-1634 51

Brieven van Dirk (Thordorus) Vrijburch (Vrijburgh), 1626-1647 70

Inleiding

De leden van de familie van Foreest hebben een belangrijke rol gespeeld in West-Friesland en het Noorderkwartier. Zij bekleedden functies in de regio- en stadsbesturen en in het watermanagement. Er zijn veel stukken, notariële aktes en brieven bewaard gebleven. Hieronder vindt u een bundel getranscribeerde brieven, geschreven aan Jan (Johan) van Foreest en zijn vrouw Josina van Segwaert, wonend in Hoorn.

Jan van Foreest, 1628, (1586 – 1651)

Josina van Segwaert (1585 – 1657)

Jan van Foreest werd 4 okt. 1586 geboren in Alkmaar als zoon van Jacob van Foreest (1556-1624) en Maria van Egmond van de Nijenburch (1558-1632). Hij studeerde letteren en rechten aan de universiteit van Leiden. Bij zijn overlijden op 27 oktober 1651 in Hoorn was hij 67 jaar. Hij bekleedde belangrijke functies, was vroedschap en burgemeester van Hoorn, zat in de Kamer van de WIC in het Noorderkwartier, was secretaris van de Gecommitteerde Raden van Westfriesland en het Noorderkwartier en raadsheer van de Hoge Raad van Holland en Zeeland. Daarnaast was hij hoofdingeland van de Heerhugowaard en van de Schermer. Van Lodewijk XIII ontving hij de ridderorde van St. Michiel.

Hij trouwde 4 oktober 1607 in Dordrecht met Josina van Segwaert, geb. 8 sept. 1585 in Dordrecht en overl. 13 okt. 1657 in Hoorn, dochter van Meynert van Segwaert en Antonia Wenssen. Zij kregen 5 kinderen. De oudste was Anthonia (1609 – 1610), zij stierf jong, daarna kwam Dirk (1614 – 1679), gevolgd door Adriaen (1618 – 1647), dan Maria (1620 – 1644) en nog een nakomer Anthonia (1629 – 1704).

Behalve bestuurder was Jan van Foreest ook dichter in het Grieks en vooral in het Latijn. Zijn gepubliceerde gedichten werden meest geschreven naar aanleiding van actuele politieke gebeurtenissen.

Mogelijk is het te danken aan zijn belangstelling voor het geschreven woord, dat een grote collectie brieven, gericht aan hem en zijn vrouw Josina, bewaard zijn gebleven. De

getranscribeerde brieven maken hier deel van uit. Boven iedere brief is tussen haken het inventarisnummer vermeld waaronder de brief in het familiearchief is te vinden (de afkorting F staat voor familiearchief Van Foreest) en een volgnummer.

Brieven van Jacob van Foreest, 1603-1624

De eerste bundel van 36 brieven is geschreven door zijn vader Jacob van Foreest aan zijn zoon en/of aan zijn vrouw. De eerste brief schrijft hij in 1603 en de laatste in april 1624, twee maanden voor zijn dood op 67-jarige leeftijd.

Vader Jacob van Foreest (1556 - 1624) was in zijn werkzame leven een invloedrijk man. Ook zijn vrouw Maria van Egmond van Nijenburch (1558-1632) kwam van een belangrijke familie.

Jacob was vroedschap van Alkmaar en secretaris van het college van Gecommitteerde Raden van West-Friesland en het Noorderkwartier. Omdat het college zetelde in Hoorn, woonde Jacob van Foreest een groot deel van zijn leven in Hoorn, maar hij heeft ook altijd zijn belangen in Alkmaar en omgeving (Egmond), gehouden. Hij overleed in 1624 en werd in de Grote Kerk te Alkmaar begraven. Het ambt van secretaris van het college zou meer dan honderd jaar in de familie blijven. Zijn zoon Jan volgde hem op en daarna ook zijn klein- en achter(achter)kleinzonen.

vader Jacob van Foreest (1611)

Tijdens het schrijven van de brieven leeft Jacob met zijn vrouw Maria in Egmond-Binnen. Daar slijt hij zijn oude dag en vanuit die plaats schrijft hij de meeste van zijn brieven, 'in haast', want zij moesten nog met de bode mee. Hij schrijft over alles wat hem bezig houdt. Ieders gezondheid is een belangrijk onderwerp, zijn vrouw heeft een pijnlijk been en hijzelf heeft duizelingen. Hij verlangt naar de familie en vooral naar de kinderen, zij komen zelfs logeren en gaan een dagje uit. Het familienetwerk is hecht, ze sturen elkaar tonnetjes boter, konijnen, linnen en vruchten uit de tuin. En ... of ze toch vooral de manden terug willen sturen, waarin de waren verpakt zijn. Verder houdt hij zich bezig met pachtinkomsten en berekent hij de kosten van de goederen die ze elkaar toesturen, want hij zit af en toe in geldnood, ondanks zijn functies en bezittingen. Honden worden uitgewisseld en o, jé, het lijkt niet goed te gaan tussen de kerkmeesters en de visafslagers, er vallen wat stuvers tussen de wal en het schip. Zo zijn er vele zaken die de revue passeren. In deze getranscribeerde brieven, hieronder weergegeven, krijgen we inzicht in het leven in al zijn aspecten in het eerste deel van de zeventiende eeuw. Hoe help je elkaar als een moeder in een gezin komt te overlijden, sta je op je rechten als iemand de pacht niet kan betalen, enz.

De brieven:

[F61brief01_1]

(Jacob schrijft een Latijnse brief aan zoon Jan van Foreest:)

Accepiram nuper Charissime fili, tuas literas.
Humanitatis plenas, cum auriaco et elegrarum libro
dui Heinsii. Respondi emin tibi, et petii ut ipsi meo
nomine quam maximas ageres gratias, pro suis ergame
beneficiis, misigz tibi rosatum aureum, et quamius nepos
noster Cornelius Aurigarius, Leidae tibi locutus est,
nihil ei eadere dixiste, sed mihi daturum et hic hornae
missurum literas, nullas quidem accepi. Miror hacin-
re tuam negligentiam. Oportette quam primum scriber
cum nummi tibi mittuntur, alioqui mihi memoriae-
exidit, cui dedi. Juveni in elegiarum libro tertio-
elegia xiii^a. **Duum** Heinsium, tibi imputare, hac tenus tempus tuum
castis triuisse studiis, etsiam quasi telis cupidinis vulne-
ratum, scribit enim te posciadepulas puella cupiente **rc^s**,
id quod arbitror de sorore uxoris cognati nostri Nicolai Cz
se putare, valcattecum cupido, minervam amplecter est
in castiste exerceas studiis, Justitiam discas deuxigs
colas. Ante omnia peto, moneo, uolo ac. Jubeo, ne antedicta
quadammodo muisas, etne ulla tibicum ipsa intercedat-
familiaritas. Hec dum scribo tradita sunt mihi tua literae
quas no strate lingua tibi respondeo. Scribas mihi semel
quid proseris ni tuo nonno. His vale fili Charissime,
et D. Heinsium plurimus saluta. Raptim horna.
xi octobris XVI^c III

Tui amantissimus pater
Jacobus Foreestius

[F61brief01_2]

(*adressering:*)
Johanni Foreestio
filio Charissimo

[F61brief02_1]

(*Jacob schrijft zijn a.s. schoondochter Josina van Segwaert:*)

Eerbare ende zeer deuchtsame jouffrouwe,
Alsoo door Godes genade ende voorzienicheyt desen
avont het huwelick¹ tusschen U.L.² ende myne soone
besloten is, tot groote vreuchde ende blyschap van
my ende myne huisvrouwe, daer vooren ick den
Heere hartelicken bedancke, soo hebbe ick
nijet connen laten, overmits ick ende myne huisvrouwe
voor dese tyt aldaer nyet en mogen comen, U.L. by
deesen veel gelucx met myn soone aen te bieden,

die Heere wil u beyde segenen ende verleenen dat
het mach gedyen tot u lieder zalicheyt ende inson-
derheyt dat ghylieden in alle vrede, eenicheyt ende
godvresentheyt metten anderen moocht leven, 't welck
myn huisvrouwe U.L. van ganscher herten mede
is toewenschende. Hiermede U.L. den almogende
Heere bevelende die U.L. wil sparen in lange
gesontheyt tot sa[li]cheyt ende U.L. mits desen harten-
licken groetende. Geschreven in haest in den
Hage, den iiiii^{en} novembris anno zestienhondert ende
zeven.

U.L. cousin
Jacob van Foreest

(Jacob is familie van zijn schoondochter, hij noemt zich neef, cousin)

¹. hun huwelick vond plaats op 4 dec. 1607, een maand later.

². U.L. - Uw Luyden of Uw Lieve

[F61brief02_2]

(adressering:)

Eerbare ende
deuchtzame jouffrouwe
Josina van Segwaert
Tot
Dordrecht

[F61brief03_1]

(Jacob van Foreest schrijft een Latijnse brief aan zijn neef:)

Nec epistola tua tua quidquam mihi potuit accidere
gratius mi hac enim elucet animi tui candor et amar
erga me deccreveram mi cognate ad te litteral dare
nisi adventum tuum hic expectassem brevis sed ut littere
tua testantum videris adhuc iter astatem usquam ***
quam certe dintinam absentiam uvx fere possuim quare
dintucunim hoc silentium differre nolui quin
hisce meis litteris (tins lacessitus) te compellarem utrua
alle quinim mihi tecum quo interdum animi nostu sense
et candenen exprimere possimus, et confabulations
incundas inscercemubi quod certe vince opto, sed in nec
tug nec mea [upros] dolor vocatione id pleeneat ut coram
logni possum et terrarium longingentes nec semugat
hocmutuus litteris exprimemus expectamis ***

brevi te ad nos aduolaturum quod quo itus fiat
eo gratius suo te agne enelli posse a consortio
et duecedme parentum, seponenda hec omnibi non te
ligent haci amici tui te hic expectant qui luberter
presentiabi tua dolectantur cave me hic me his ***
dederis me male quid de te sentiant ***
eximes te ab hac suspicione ubi ceram eris hac
amice tecum ago nosti enim animus ega te
menin non *** hac scribe ut amperem tibi tu
quando tibi visium fuerit iter ad nos instituees et
adventus tuus nobis ent gratissimus his mi cognate
te tuam exonem dilictissimam deo connendo, uxor
mea te tra*** plurimus salutati hac dei gratia
sana et salva ex puerperio evasit utinam ***
noster superstes sed deo placuit hunc nobis (magno
nostro *** mecone) eripere sed stat sua [quip] dies
vale mi cognate et saluta parentes plurimum meo ***
raptim Dordrac 26 martii 1608
tibi addictissimus cognatus
J. Forestus

[F61brief03_2]

(adressering:)

Nobili clarissimo erudito quod
viro D. Johanni Foreesto
Juris utrisz. d. meritissimo.
Beverwicum

[F61brief04_1]

Beminde soone, huden morgen hebbe ick U.L. gesonden
die harnasch ton met een oude sack om bedden in te
doen, die ons van een ander geleent is, daerby een
missive zynde by de welcke ick schreef dat U.L.
moeder redelicken was ende dat ick selfs meende
te comen, maer overmits U.L. moeder van daghe
medicinen ingenomen heeft ende daerdoor wat
swack geworden is ende zy nyet gaerne heeft dat
ick in deese gelegentheyt van haer reyse, te meer
oock dat het alle dage soo boos weder is ende men
mette wagen nijet reysen mach, die schuijt mij in dit
weer nyet behagende, sal ick nyet mogen comen, ende opdat
die coperse nyet te vergeefs en soude comen ende
de zaecken evenwel voort mochten gaen, soo soude
ick U.L. procuratie om de quytscheldinge uut

mynen name te passeren, U.L. kan dat wel doen ende de penningen ontfangen. U.L. huisvrouw ende cosuster Cornelia connen U.L. daerinne genouch behulpelyck weesen ende stelt 't gelt altemael by specie ende weecht het gout, soo U.L. geen valuatie en hadde, sende ick U.L. bij deesen een uwer, daernae ghy u reguleren moocht ende wilt daer mede weder betalen volgende dit by gaende memoriken, dan wy hadden Maritgen Everts geseyt d' obligatie van de iii^c gulden tegens Alreheyligen af te doen ende het is nu wat vroeger. Soo zy daer woorden om mocht maecken, wilt haer liever acht ofte thien dagen off xiiii dagen renten meer geven ende wilt Steffen mede van beyden afdoen, wy hadden maer gest[***] van een obligatie ende dat d' ander noch soude blijv[en]

[in marge: U moeder seyt, Maritgen Everts aengeseijt te hebben haer bonus af te doen, 't welck nu voor de deui is, daerom zy geen woorden maecken sal.]

[F61brief04_2]

totten verscheyndach ende meenden d' eerste ende de penningen van Maritgen Everts af te doen van de custinck¹ van 't lant Sint Lucas verschynende, maer ick moste dan daer selfs weder comen ende ten is dan nyet te reysen ende te onseecker off 't gelt dan gereet soude weesen, ghy mooght sien hoe ghy dat best maeckt ende soo ghy die penningen aen hemluiden aflost, soo wilt Gerrit Outgersz. seggen als heurluyden custinck gereet is, dat zij 't gelt aen Jroms Pietersz. tot Alcmaer willen bestellen, daer ick die custinckbrief laten sal ende neemt die obligatien over ende die casseren ende mij soo overleveren ende uwe zaecken gedaen hebbende, moocht mette reste van 't gelt ende u geselschap ende goet overcomen. Hier benevens gaet het sleutelken dat ick selfs hadde gemeynt te brengen. Van avont heeft den doctor ende meester Thijman besloten om op sondage 's morgens het plicht ancker in 't werck te stellen ende eerst daervan een cleyne proeve te doen, die Heere wil het zegenen, daeromme U.L. moeder oock te nooder heeft, dat ick uut reyse. Hiermede, lieve soone, U.L. met U.L. huisvrouw ende van u den altzamen den Heere bevelende, dien wij alle hartelicken doen groeten ende hare comste verwachten sullen. In haest tot Hoorn, deesen 25^{en} septembris 1609.

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[in marge: Laet uwen Jochim geen pap toemaecten, als ick U.L. te vorens oock gescreven hebben. Groet van onsen wegen Cornelisgen, neef met Thonisgen, Neeltgen met haer man, Baertoldus met zijn huisvrouw, Annitgen Hueden, Hazart met zijn huisvrouw ende alle bekende vrunden.]

¹. custinck, custing – aflossing in termijnen

[F61 brief04_3]

(adressering:)
Eersamen,
wijzen, zeer
voorzienigen Jan
van Foreest
wonende op de
achterbuert in de
Beverwijck

[F61 brief05_1]

(Een vraag van Jacob aan burgemeester S. Meynertsz.:)

Heer burgemeester Symon Meynertsz., alsoo ick nu op de middage van meeninge zy nevens die begraefenisse van myn schoonvader zaliger op het choor, aen een van de pilaren ten doen hangen zyn wapen ende vergeten hebbe daertoe consent van kerckmeesteren te versoucken, soo is myn vruntlick versoeck dat U.E. gelieve my daertoe consent te verlenen ende 't selve hierby schriftelicken vougen. Actum desen 28^e octobris 1610.

U.E. dienstwillige
Jacob van Foreest

(Antwoord van de burgemeester :)

Alsoe het bovengescreven versoeck redelyck ende billick is, wert het selvende geconsenteert. Actum ut supra.

S. Meynertsz.

[F61 brief05_2]

(adressering:)

Aen Jan van
Foreest, ofte
zyn huysvrouwe

[F61brief06_1]

Beminde soone, ick dancke U.E.¹ van de haes mij by Meynert gesonden, die tweede hebbe ick aen Papenbroeck gesonden van uwen wegen, die hont heb ick naedat Meynert een ure of twee thys gecomen was, gecoft om twee pont vlaems met ons jonge hontgen toe, ende xxviii stivers in 't gelach, zy hadden terstont rou coop ende soo het niet gedaen ware geweest, soude achter gebleven hebben, het schynt een seer goet hontgen te weesen, 't welck wel loopt. Ons Meynert is vandage in duyn geweest ende weder een geweldigen haes op vooraen by Mieus Gerritsz. ende t' voetgen volchde [al]leen den haes, alsoo vogel niet cost² volgen ende quam alleen thys. Swaen sach hem niet, hy saide te weten 't wotgen den haes wel twee driemael in de billen gevat ende tot Castercom gevolcht, soo die schilpers seyden, menen moet of hy heeft hem ter nedergeleyt, want Meynert hem niet connende comen te sien, vont hem tot zijn oude meesters ende streek hem die wol uut zijn mont ende was heel bebloet om zyn mont. Ick soude Meynert wel eens mette hont weder overgesonden hebben, maer en soude hem niet gaern tot Taten laten ende 't gaet tegens die winter ende U.L. soude voor ons verscieten 54 stivers, daertegens u moeder van de peeren betaelt heeft 48 st.³, noch van kaes aen Aris Pietersz. 56 st. ende Maritgen Pieters 14 st., comt te samen 5 l.⁴ 18, so soude ons noch comen 3 l. 4 st. wilde wel dat u edele my dat mocht senden met 't geene in de aencomende weeck verscynen sal hebbende tegenwoordich boven 4 l. niet in huys, want noch niemant van de huysluiden by my geweest zyn, moeder wilde wel dat U.L. tot Bruyn copen, ende ons sende wilde 4 pont rys, 2 pont krenten, een half vierendel peper met een half vierendel nagelen, ende die twee sacken metten eersten die wy niet missen mogen met my slaepmuts aen U.L. hadde aengenomen Pieter Janss. yet te senden, wilt 't same niet vergeten, weest seer gegroet ende de heere bevolen. In haest dese 26° octobris 1615.

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[in marge: Eeuwout is heel sterck, wy senden uwe edele een paer conynen]

- ^{1.} U.E. - Uw Edele
- ^{2.} cost volgen – betekent waarschijnlijk 'kon, con volgen'
- ^{3.} 48 st. – 48 stuivers
- ^{4.} 5 l. – 5 libra, pond, gulden.

[F61brief06_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen
zeer voorzienige mr.
Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van
Westvrieslant ende
Noorderquatiere
tot
Hoorn

loont den brenger

[F61brief07_1]

Beminde soone, de voorleden weeck met U.L. moeder na de Wyck gereyst ende woensdach voorleden weder thuis gecomen weesende, hebbe ick uwen brief ontfangen. Verblyt weesende, dat U.E. thuis comende, uwe huysvrouw en kint in goede dispositie gevonden hebt en dat uwe comste uwe soene seer verblyt heeft. Ons soude wel verlangen 't kint eens te besoecken om zyn soeticheyt wat te mogen deelachtich weesen, dan die gelegentheyt van u moeders been ende d' onbequaemheyt van de tyt en laten 't selve niet toe, want ick nae Kersmisse op de vercopinge van Cornelis Neefs lant moet weesen. U.L. moeder wilde wel dat U.E. huisvrouw ofte Anna ende uwe neef mocht vermanen dat hy myn huisvrouws schort meteen eersten afmaecte ende Meynerts wanten met u moeders wittte borstrock, die zy t' samen langer niet missen en mach om die coude. Wy hebben uut Brechgen nicht verstaen, dat op u

solder twee leege Bremer tonnen staen, met een ton daer die lever voor de honden inne geweest is ende bij U.L. huisfrou niet gebruikt werden, wilde wel dat U.L. die metten eersten mocht senden, alsoe wy nodich hebben te besigen. Gedenct mede die sack met die beetwortelen tot xxv of xxx, hier mede weest. U.L. huisvrou hartelick gegroet ende mette soete kint den Heere bevolen. In haest desen 18^e december 1615.

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[F61brief07_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen
zeer voorzienigen
mr. Jan van Forreest,
secretaris van de
edele Heeren Staten
van Westvrieslant
ende Noorderquartiere
Tot
Hoorn

den brenger syn loon.

[F61brief08_1]

Beminde soone, wy dancken U.L. seer van de [h]aes, die seer goet ende delicaet is geweest. U.L. wedersendende een coppel conynen. Wy hadden voorgenomen U.L. eens te besoeken, dan U.L. moeders beyde beenen, die met 2-3 open gaten zyn en laten t' selve niet toe, oock mede verwachte ick dagelicks scryvens, om nae Coedijck te reysen ende brieven van opdracht van de vercofte landen te passeren, ende daerna oock die custingen te ontfangen ende sullen noch wat beeter gelegentheyt verwachten. Onse Maritgens Fransen sal een donderdach aencomen ende soo 't de Heere belieft, nae Hoorn reyse ende 't soude hen aldaer brengen. Wilde wel dat U.L. daer tegens die penningen

mocht gereet maecken, alsoo ick die gansch
nodich van doen hebbe ende daer benevens 't gene
wy verschoten hebben, als van de peeren ii l. viii st.
van x scapekasen, 't stuck 7 st., comt ii l. xvi st.
noch dat wy aen boter meer verschoten hebben als
't gelt van het bedraecht die boter beloopt met
die overwicht ende waechgelt xxv l. xvii st.,
iiii penningen ende 't gelt van het bedraecht 23 l.
14 st., ergo meer betaelt 2 l. 3 st., soude my
't samen comen 7 l. 7 st., 4 penningen, daertegens U.L.
huisvrouw comt 2 l. 14 st., blyft 4 l. 13 st 4 penningen,
behalven derweten die noch onbetaelt zyn.
Hiermede zyt met U.L. huisvrouw ende soontgen
daer ons seer nae verlangt, hartelick gegroet ende
den Heere bevolen. In haest tot Egmont-Binnen
den 1^e january 1616 wenschende U.L. alt saam
een salich nieu jaer,
U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[in marge: Ick hebbe voor kerstyt een brief aen Roggio gescreven ende geen antwoord ontfangen]

[F61brief08_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen
zeer voor zienigen
mr. Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van
Westvriesland ende
Noorderquartiere
tot
Hoorn

den brenger zijn loon

[F61brief09_1]

Beminde soone, wy hebben die eerste
tonnen mette memorie ende 't gelt van Roggio
wel ontfangen. Mette laeste tonne ende
den gebraden calcoen, mette taerten, daarvan
wy uwe edele ende U.L. huisvrouwe seer van
bedancken, de brief van Melis my ~~weder~~ mede

ter hant gecomen, daer op dese bygaende voor antwoord dient, die U.E. by den scryver van Jan Thonis ende gelieven sal te bestellen. Ick en weet niet den naem van de capitein van Metsman, t lant van Aeltgen nicht is altsamen tot hogen prijse vercoft ende hoewel het seer slecht is, heeft in coop gegouden op vier meyen xiiii^c xxv gulden, doch vreesse dat daer weder op de cusingen crackeel sal vallen, overmits de kinderen van een halve broeder van Styn sustineren, dat haer vader mede van 's moeders zyde soowel oom geweest is van Gerrit Jacobsz., als de lieutenant van 's vaders zyde ende consequentelick mede erfgenaam van Gerrit voorschreven, maer hebbe becomen copie auctentycq van testament van moeyken Duif daer de landen van gecomen zijn, die tot hare erfgenamen geinstitueert heeft, die drie kinderen van Stijn die huisvroue van Jacob Gerritsz., weesende haer susters dochter ende by haer aflivicheyt haere kinderen ende descendenten ende d' selve ontbreeckende haer moeyke Duyfs naeste vrunden ende dat hare goederen niet en sullen mogen vervreemden, maer sullen moeten blyven aen haer naeste bloet. Nu heeft de lieutenant mette naeste vrunden van moeykes Duyf geaccordeert

[F61brief09_2]

ende haer uutgecoft ende die halve broeder van Styn is een voorsoon geweest van haer vader ende zy is geweest een susters dochter van moeyken Duif, soo dat hij ~~moeyken Duif~~ te weten die halve broeder, Moeykes Duif niet bestaen heeft, achte over sulcx dat Aeltgen nicht daerover geen swaricheyt en kan gemoveert worden. Ick hebbe alreede over die veertich gulden voor haer verschoten ende my daerdoor geheel van gelt ontblotet, wilde wel dat U.E. mij 't gelt by onse Maritgen Fransen, soo zy morgen comt, senden wilt ende soo se niet comen mocht, aen Norchtelt Claes metten eersten bestellen, die haer van 't lant van Aeltgen nicht is al wederomme gearresteert, soodat ick moeyten myn gelt sal moeten halen. Ick hebbe maendach voorleden tot Coedyck geweest met u moeder, om

die quytsheldingen van 't lant te ~~passeren ende~~ te
transporteren. Als ick gedaen hebbe ende
die custingen ontfangen hebbende, hope met
U.L. moeder, soo 't tamelick reysen is ende haer
been, ('t welck nu heel quaet is) wat beter
wert U.L. eens te comen besoecken ende ons
met U.L. ende huisvrouw ende die soete Dirck [van]
Foreest wat te vermaecken. Soo 't den Heer
gelieft, wilt den brief aen Aeltgen ni[cht]
ter gelegenertyt bestellen ende den brie[f van de]
burgemeesteren van Purmerende door ha[ren]
gecommitteerden. Ick ben bedroeft over [*]
van Jan Knecht, 't schynt dat die h[*]

[F61brief09_3]

de vromen voor 't aenstaende peryckel, temet
wech neemt, die Heere wilens altsamen
verleenen, 't geene ons salich is. Ick sryve
aen die van Purmerende om het lange
weytgen tegens het toecomende jaer in huer te
mogen hebben, gelyck zy Aerien neef toe-
geseyt hebben ende hier mede lieve soone
zyt van ons met U.L. huisvrouw hartelick
gegroot ende met U lieve soontgen, daer ons
seer nae verlangt, den Heere bevolen, die
U.L. ende ons allen wil sparen in gesontheyt
tot salichheyt. In haast tot Egmont Binnen
den vi^c january 1616.

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[F61brief09_4]

(adressering:)

Eersamen wysen zeer
discreten voorzienigen
mr. Jan van Foreest,
secretaris van de
Heeren Staten van
Westvrieslant
ende Noorderquartiere
tot
Hoom

den brenger zyn loon

[F61brief10_1]

Beminde soone, ick hebbe U.E. beyde brieven wel ontfangen verblyt zynde dat die Heere u met U.L. huisvrouwe ende kint (niet sonder peryckel) behouden overcomen ~~zyt~~ laten heeft, die Heere zy voor zyn goetheyt gedanct, dat hy U.L. heeft bewaert. Onse neef Heindrick Evertsz. heeft my, naedat U.L. een half ure vertrocken waert, 't negentich gulden van uwe thienden gebracht, daervan ick Pieter Jansz. op actum elf gulden van betaelt hebbe. Hy heeft my geseyt dat U.L. een vierendel boters van hem gehad hebt van 19 l., 10 st. ende daernae noch een kinnitgen van 13 l., maect 32 l., 10 stuvers ende zyn huer beloopt 21 l., 10 st., ergo xi l. t'over ende die reste tot 79 l. hebbe ick behouden, 't welck U.L. tegens may believen sal te vervullen tot c l., etc. Pieter Jansz. heeft my vanavont geseyt gisteren tot Alcmaer verstaen te hebben uut 't scryvens van Haerlem gecomen, dat die auctenticque copien van de zaeck, U.L. bekent, niet en zyn te becomen, daer veele om gemoeyt mosten werden, die 't selve oock niet en souden derven doen, waeromme ick mede onnodich achte d' ander daerom te moeijen ende wort gevreest dat het noch al weder terugge lopen sal. U.L. moeders been is nochal in eenen doen ende ~~zyn~~ zy wilde wel dat u huisvrou haer een paer oude hantscoenen mocht senden. Ick sal niet mogen overcomen omdat ick verwachten, moet die comste van Aeltgen ter Barchorst ende mette Heindricx is hier gecomen, die mede op haer wacht. Laet my weten of die man in 't huis van Vrerick haest comen sal. Weest van ons met U.L. huisvrou ende kint seer gegroet. In haest, desen 17^e april 1616.

U.L. beminde vader
Jacob van Forest.

[in marge: Ick verwachte noch naerder antwoord van 't weytgen, hoewel ick achte datter niet aen is als U.L. scryven genoeg mede brengt]

[F61brief10_2]

(adressering:)
Erentfesten wysen

zeer voorzienigen mr.
Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van
Westvrieslant ende
Noorderquartiere
Tot
Hoorn

loont den brenger.

[F61brief11_1]

Seer lieve ende beminde dochter, alsoo wy
seer verlangen om te weeten hoe het met U.L.
ende uwe lieve kinderen is ende of Dirck van
Foreest met Brechgen gesont overgecomen zijn,
soo sal U.L. gelieven ons daervan te verwittigen
ende oock of U.L. geen tydinge van U.L. man heeft
ende wanneer U.L. hem thuys verwacht. U.L. moeder
heeft groote pyn aen haer been ende is daer beneven
niet welgemoet, die vercondenisse is (God-
lof) meest over, hopende dat die Heere een goede
uitcompste verleenen sal. Wy senden U.L. een
coppel lampreyen¹, die nochal wat cleyn zyn.
Hiermede, lieve dochter, zyt den almogende Heere
bevolen ende weest hartelicken gegroet met u
lieve soontges, die U.L. van onsen wegen believeen
sal te cussen. Die Heere geve, dat zij in alle
deuchden, vromicheyt ende godsalicheyt mogen
opwassen. Daermee U.L. met u man doch vlytig
wilt arbeiden ende u beste doen, om haer tœe
daertoe van joncx op te houden, ende op te
brengen opdat zy den Heere mogen aengenaem
ende behaechlick zyn ende zyn genade ende
segeninge tot hare zaligheyt mogen ver-
wachten, 't welck haer die almogende God
ende ons allen gelieve te gunnen. In haest tot
Egmont, den viii^e juny XVI^c achtien,
U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

¹. lamprei – a. soort rondbekkige vis of b. een halfwassen konijn

[F61brief11_2]

(adressering:)

Eerbare ende deucht-
same Josina van
Segwaert, huisvrouw
van mr. Jan van
Foreest, secretaris
van de edele Heeren Staten
van Westvrieslant
ende Noorderquartiere
Tot
Hoorn

loont den brenger

[F61brief12_1]

Beminde soone, ick ben maendach (God lof)
gesont met tamelicke voorspoet thuis gecomen ende
U.L. moeder gesont gevonden, zynde die beenen met
vry wat pyne, vast in eenen doen. Neef van
Goorle was maendach tegen den avont van hier
vertrocken, soo dat ick hem niet gesproocken hebbe.
Ick hadde gisteren een brief aen onse neef Henrick
Everts gescreven om die vyftich guldens, dan
heeft my niet meer gesonden als 39-1-12, daer
mede uwe thienden van 't voorleden jaer, volgende
neefs reeckeninge hierby gaende, betaelt zijn.
Hy versoect hiervan als oock van de voorgaende
jaren uwe quitantie die U.E. believe sal by
neef Van Goorle aen hem te senden. Pieter Visscher
heeft hier aen gelt gebracht 206-2-0, ende hadde
moeder op Pieter Maertsz. geresigneert om van hem te
ontfangen 33 l., doch moeder heeft daerop niet willen
gaen, sulcx dat Visscher belooft heeft deese aencomende
marct d' selve te sullen comen betalen, weesende
te zamen 239 l., 2 st, soodat ick daeraen 300 l. te cort
come mettet gelt van Heindrick 21 l., 16 st., 4 p.,
't welck ick suppleren sal uutet gelt van Gerrit Backer.
Pieter Visscher brengt in reeckeninge van de oncosten 61 l.,
7 st. Gister was 't Alcmaer tydinge dat Zyne
Excellencie op maendach binnen Leyden gecomen soude
weesen, hebbende te voren eenige compagnien daer
binnen geschict, men seyt datter wat moeyten binnen

geweest soude hebben, daer noch geen seeckerheyt van en was. Zyn Excellencie wert mede tot Haerlem verwacht. Die Heere geve dat alles ten besten mach aflopen. Hier mede uwe edele met U.L. huisvrouw ende kinderen den almogende Heere bevelende met hartelicke groetenisse. Gescreven desen 24^{en} octobris 1618.

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[F61brief12_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen
zeer voorzienigen mr.
Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van
Westvrieslant ende
Noorderquartiere
Tot
Hoom.

loont den brenger

[F61brief13_1]

Beminde soone, op gisterenavont laet in de schemering by ons gecomen neef Wits, versoeckende dat wy vandage 's morgens tydelicken tot Alcmaer wilden comen ende voorts metten anderen trecken nae Outdorp, om die deelinghe van de Nyenburch te doen en alhoewel ick liever gehad hadde, dat U.L. daer mede by geweest waere ende hy 't selve mede wel wenschte, nochtans terwyle hy nu daeromme gecomen was ende opdat hy geen vergeefsche reyse soude doen, zy ick met U.L. moeder huden morgen derwaert gereyst, met ons onderwege opnemende Willem Jacobsz., wonende op neef van de Nyenburchts wooninge, die ons zeer dienstelick ende profytich geweest is in de deelinghe ende zyn met malcanderen veraccordeert ende gescheyden dat neef ons optie ende keur soude geven, om te mogen kiezen soo het afgescheyden is, mits dat wy hem may

aencomende sullen betalen hondert guldens ende
hy sal hebben omtrent 2 geersen lants meer als
onse gedeelte, in regard, dat ons partye vrij
wat beeter is van gront ende hebben genomen
na de onderrechtinge van beyde bruickers ende
verscheyden andere het oosterse ende noorderste
stuck, soodat wy een goeden partage gedaen hebben
die U.L. wel behagen sal. Neef Wits is
gisteren van Haerlem gecomen, daer Zyn Excelencie
was ende eerst tot Leyden geweest hebbende ende
zyn alle zaecken wel afgelopen. Uu 't besondert
dat byde jongens tot Leyden wat moeyte gemaect
is. Zyn Excelencie trect vandage na den Hage ende een
maendach nae Rottterdam. Ick hebbe vandage
Harseel gelost, zyt met U.L. huisvrouw ende kinderen den
Heere bevolen. In haest, den 26^e october 1618
U.L. vader J. v. Foreest

[F61brief13_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen
zeer voorzienigen mr.
Jan van Foreest, se-
cretaris van de edele Heeren
Staten van West-
vrieslant ende
Noorderquartiere
Tot
Hoorn.

loont den brenger

[F61brief14_1]

Beminde soone, ons verwondert zeer dat U.L. niet eens en scrijft
of ten minsten door Israhel laet scryven hoe het met U.L. is, want
my van anderen geseyt is, dat U.L. niet wel zyt, 't welck ons seer
moeylick is ende verlangen zeer, daerom wilt my metten eerste laten
weeten van uwe gelegentheyt ende of eenich volck 't uwen huise als ick
verstaen hadde. Ick was mede van Heindric neef versocht door U.L.
begeerte, sonder door u selfs scryvens my te laten weten, an die verpac-
htinge van de thienden voor u waer te nemen, daer ick gisteren met
neef van de Nyenburch ende Heindrick neef alleen geweest zij, alsoo

neef van Teylingen thuis bleef, omdat zyn huisvrouw niet wel en was ende geen verhinderinge van yemant vindende, hoewel nochtans de casteleyn van mevrouwe van Assendelft, 't zavonts te voren door een expressenbode by missive werde belast de vercoopdach van de thienden te prolongeren ende uut te stellen tot opten 24ste deser ende dat hy neffens een gecommiteerde van de reeckeringe, die verpachtinge alsdan soude doen, 't welck voor ons niet geraden was, hebben wy met malcanderen geresolveert, omdat die costen waren gedaen, den dach is gecomen ende 't volck vergadert ende by wy den anderen waren evenwel mette vercopinge voort te varen, gelyck wy ende oock de heyligen geestmeesters van Haerlem gedaen ende

naer ouder gewoonte verpacht hebben, daarvan de casteleyn mevrouwe by den zelven bode terstont geantwoort heeft, maer wy hebben tegens een ygelick die swaricheyt ende oock 't scrijven by ons gehouden, ende dient verswegen aen alle schijn of wy nergens van en wisten. Die castleyn meent dat wy door de uutstellinge wel hondert ponden tenminsten soudent vercort geweest hebben ende die thienden hebben nu in 't geheel 123 pont meer als 't voorleden jaer gegouden. Die burgermeesteren alhier hebben seeckeren tyt geleden van myn heeren van de collegie aldaer op haer requeste vercregen, dat de oude kerckmeesters alhier eerstdaechs dubbel van hare reeckeninge soudent moeten overleveren, om den edele heeren alsdan te mogen onderrichten van eenige fauten ende abusen, die se in de reeckeninge meenen te vinden ende zy oude kerckmeesteren vast delay¹ soeckende, hebben soe veele te wege gebracht, dat zij weder een missive van de heeren, aen de regenten alhier addresserende, vercregen hebben, daerby zy belast werden den ouden kerckmeesteren ongemoeyt te laten tot naerder advys, contrarierende het voorgaende. 't Schynt oft die heeren selve wilden verhinderen of tenminsten dilayeren² datter overhaest reeckeningen gedaen soude werden, daerdoor die regenten ende nieuwe kerckmeesters gansch geblunthort ende die handen gesloten werden, om de saeck niet te vorderen, noch tot eenige kennis van de kercke incomsten te comen, als hebbende geene scriften noch eenige boecken om mede te nemen, daer se sonder gelt sitten ende dagelicx veele moeten betalen ende nodige reparatie moeten doen aen de klock, die haest van boven neder soude comen ende geholpen moet werden, kan niet bedencken hoe die zaecken dus beleyt werden, ende 't schynt of tegen de nieuwe regenten eenige partyschap gesocht werden om haer in hare regeringe te verhinderen. 't Ware seer goet dat eenige goede heeren in 't particulier aengesproocken ende die zaecke wat beeter gevor-

[in marge: ick hebbe van Heindrick neef ontfangen U.L. tien 20 l., tot betalinge van U.L. aen Eeuwout verscoten ende 15 l., 4 st. van garen voor U.L. huisvrouw, 't welck U.L. moeder van desen morgen betaelt heeft, alsoo by my geen verschiet is, uyt oorzaecke van betaelde turf ende oncosten, renten aen Harzeel ende anders]

[F61brief14_2]

dert ende bekent worde, soo die heeren de regenten alhier niet betrouwen, dat se selfs de oude kerkmeesteren, bescreven binnen den tyt van achtungen ofte anderen precisen dach, selfs haer reeckeninge te soude comen doen, op datter eenmael een eynde afquame, want hetgeen langer uutstel can lyden ende 't beneemt de regenten gansch haer autoriteyt, omdat se meenen dat de heeren de anderen de hant boven 't hoofd houden, etc. Hiermede syt met U.L. huisvrouw hartelick gegroet ende de Heere bevolen. In haest, desen 9^e july 1619

U.L. beminde vader J. v. F.

[in marge: hier by gaen wat witte aelbessen, die roden ende swarten syn noch qualicken ryp]

(adressering:)

Erentfesten wysen
zeer voorzienigen mr.
Jan van Foreest, se-
cretaris van de edele Heeren
Staten van Westfrieslant
ende Noorderquartiere
Tot
Hoorn

den brenger syn loon

[F61brief15_1]

Beminde sone, U.L. moeder sent aen u huisfrou een weynich aechgens¹ van d' eene boom mette reste van muskendel², d' ander aechgens van d' ander boom sullen wy als die afgepluct zyn, met een weynich van ons winterpeeren op een ander tyt senden. Voort sent se een weynich garen van 't Beemster vlas gesponnen, soo U.L. huisfrou daervan begeert, acht ende twintich stuyvers van 't pont geven, ofte een gulden of twee of drie en twintich stuyvers als 't grover gesponnen soude werden. Die heer Kelster pryst het vlas seer, dat het schoon is, maer moeder weet van den prys niet, voordat Aerien ende Aecht tegens die marct hier comen. Soo U.L. huysvrouw daer van begeert mocht moeder laten weeten, hoeveel zy daervan begeert ende of zy voor die prys 't selve hier begeert gesponnen te hebben. Het kinnnetgen boter cost 11 pont, 10 st. ende is 5 pont over waech, u huysvrouw sal believen Derck Reynersz. van moeders wegen te betalen, 't gelt van 't vieren-
del boters ende van 't ander kinnnetgen dat wy U.L. mede

haest senden sullen, kan U.L. mede nemen als ghy hier comt. Als U.L. vleis coopt, mocht voor ons mede een vierendel copen ende ons een dach 2-3 tevoren adverteren op wat dach U.L. 't selve meent te senden. Wy hebben hier een half beest gecoft, dat wel bevallen is met een vercken. Soo U.L. het bier op een tyt conde senden, waere een moeyten. Pieter Jansz. bedanct U.L. seer van attestatie, gelyck ick U.E. ende u huysfrou mede doe voor de haes. Ick hebbe een haes aen neef Wits ende een aen neef Boot doen bestellen. Wy zyn onse oude honden quyt ende meenen voortaan geen honden meer, noch oock van dese jongen niet aen te houden ende ons daervan gansch ontslaen ende hiermede beminde soone, nevens onse groetenisse aen U.E. ende uwe kinderen, d' selve den Heere bevelende. In haest tot Egmont, den xviii^e octobris 1619.

Uwe edele beminde vader
Jacob van Foreest

[in marge: Ick wille wel als U.L. comt, dat ghy die maent³ voor my mede bracht, want ick noch in geen ontfanck ben ende weet niet of ick in de aencomende marct wat ontfangen sal. Ende hier wort noch geen recht gehouden, den bailliu comt niet thuys ende alle zaecken lopen desert³]

¹. aechgens - een soort appel, sterk soort.

². muskendel - ??

³. maent – opbrengst van een maand ??

⁴. desert - niet langer ontvankelijk, vervallen.

[F61brief15_2]

(adressering:)

Erentfesten, wysen, zeer
voorzienige meester
Jan van Foreest, secre-
taris van de edele Heeren
Staten van West-
Vrieslant ende Noorder-
quartiere.

Tot
Hoom

loont den brenger

[F61brief16_1]

Beminde soone, ick sryve jegenwoordelicken aen myn heeren,

omme te hebben hare advys op zeeckere poincten ende posten ghestelt in den uitgeven van de reeckeningen van de afgegaen kerckmeesters alhier ende voornamelick, dat zy tot lasten van de kercke brengen verscheyden posten van arbeytsloon ende materialen van hout die alleen bedragen over die clxxx l. daer nochtans by den burgemeester Moey ende een kerckmeester inspectie genomen is wat hout in de kercke ende toorn geleverd is ende connen niet bevinden, dat in de kercke niet geleverd en is, maer wel eenich hout, in den toorn, maer weynich importerende, zy hebben het een deckmantel gegeven, dat d' oncosten gedaen souden wesen soo aen de kercke, als aen 't school ende hebben 't over sulcx altemael opte kerck geclampt ende alsoo het school mede is het raethuys ende gemeene dorpshuys, dunct my (onder correctie) dat de kerke daer mede niet en behoort beswaert te werden waeromme ick aen heeren versoecke haer advys of men sodanige posten roeyeren of passeren sal, wilde daeromme wel dat myn heeren my liefden hierop antwoord te doen scrijven. Ick sal hier veel ondancx begaen ende veel luyden op myn hals halen. Pieter Pietersz. gaet weder na den Hage met eenige maer oneene, dat se van d' andere schepenen geen lasten hebben, soude gaerne sien dat Damman gevordert mocht werden. Ick hadde U.E. saterdach geschreven om my te laten weeten of die heeren van de weecke vergaderen sullen ende of U.E. thuys wesen sal, dan geen antwoord crygende, meent ~~Pieter~~ Cornelis Pietersz Moey ende Pieter Jansz. evenwel op morgen te reysen. U.L. moeder heeft van dage voor u huysvrouwe gecocht xii pont garen, 't pont tot 24 st., wilde wel dat U.L., alsoo ick niet by gelde ben, dat U.L. my 't selve by brenger Deses, sou 't met dese maent soo 't gelegen is, want ick noch niet een penning van de huisluiden ontfangen hebbe ende sorge dattet noch lang aenlopen sal. U.L. huisvrouw sal noch derdalf pont sluick garen hebben ende soo U.L. huijsvrou te cort mocht comen, sal zy 't selve mede voor haer copen. Hiermede syt met U.L. huisvrouw ende kinderen hartelick gegroet ende den Heere bevolen. In haest tot ~~Hoon~~ Egmont, den xxvi^c novembris XVI^c XIX.

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[F61brief16_2]

Erentfesten wysen
zeer voorzienigen mr.
Jan van Foreest, secretaris van de edele Heeren
Staten van West-
vrieslant ende Noor-

derquartiere
Tot
Hoorn

by vrunt

[F61brief17_1]

Beminde soone ende dochter, ick twyfele of ick lest mael
U.L. gescreven hebbe, dat ik het bier ontfangen hebbe, daer
van wy U.L. seer bedancken. Wy hebben het hier doen opvullen
met een halff vat ende vier of vyf mengelen Weesper bier ende het
heeft wel gegist, sulcx, dat wy verhopē dattet seer goet weesen
sal. Wy hebben mede die stockvisch ontfangen, die U.L. op u
reeckeninge tegen ons moocht stellen, U.L. brief hebbe ick
mede ontfangen, ende dient dese voor antwoorde, dat ick wel te-
vreden ben, dat U.L. 't gelt van de Oostindische Compagnie
mocht ontfangen, als oock vyf maenden van december tot
april, beyde inclus belopende 287 l., 15 st. Ick hebbe op gisteren
ontfangen van Jacob Meyersz. ende Cornelis Mostert t' samen
cxviii. l., als van Jacob Meyersz. cx. l. ende van Cornelis
Mostert 88 l. ende verhope noch van de Nyenburch te sullen
ontfangen cxxxvii. l., x. st., belopende t' samen 335 l. 10 st., daer
af sal moeten gaen 25 l. voor neef Wits ende ick hebbe boven
die 50 l., die ick van U.E. wegen van neef van Oldensteyn ontfan-
gen hadde, noch verschoten van de boter ende anders 5 l., 15 st., 8 penningen.
Behalven nu van 't garen omtrent 20 l. ende sal noch van 't weefloon
wel 6 l. betalen, wy sullen hiervan namaels mette anderen
wel reekenen. Ick hadde gemeent van't Oostindische gelt
afgelost te hebben die c. l. die ick van Harzeel opgenomen hadde,
als wy lest nae Hoorn voeren, om daermede onse scult in de
Paeu te betalen ende noch c l. aen Jacob Meijnertsz., doch ick
mach dat soo lang op renten laten lopen, totdat ick het van U.L.
weder ontfang. Hebbe noch aen Janneken Harsels te betalen
van verscoten penningen 75 l. ende andere sculden ende Pieter Pietersz.
met zyn consorten zyn weder uuten Hage gecomen, doch en hebben
niets geobtineert, ick en weet noch niet wat men Arien Jans
z. sal laten weeten, moet noch vertoeven wat Damman uuten
Hage crygen sal. Pieter Jansz. is maendach voorleden
met Moey na den Hage gereyst, meene dat se morgen off over-
morgen ten langsten thuys comen sullen, soo se yet sonders
mede brengen, sal U.E. daarvan adverteren. Hiermede lieve
kinderen, weest met u soete lammeren seer gegroet ende den Heere
bevolen, in haest tot Egmont, desen v^e decembris 1619
U.L. beminde vader

Jacob van Foreest.

[F61brief17_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen zeer
voorzienigen mr.
Jan van Foreest, sec-
retaris van de edele Heeren
Staten van Westvrieslant
ende Noorderquartiere
Tot
Hoom

loont den brenger

[F61brief18_1]

Beminde soone, hoewel ick niet besonders te sryven hadde, als 't gene ick aen U.L. huysvrou sryve van U.L. moeders linnen rederij, nochtans of wy haest door de vorst verhindert mochten werden malcanderen te schryven, hebbe ick niet connen laten dese te sryven, doet oock van gelycken gelegentheyt hebbende, want 't soude haest connen comen dat U.L. uwe ouders niet lange en hadde, hoewel wy beyde noch wel te passe zyn, soo lange het den Heere belieft. Moey ende Pieter Jansz. zyn nu op staende voet thuis gecomen, doch hebbe hun niet gesproocken. Die reeckeningen op zee, dienden wel wat gevordert ende soo die heeren yemant souden committeren, ware seer goet dat zy speculicken gelast waren, den afslagers hare registers af te eyschen, van tyt haer eer bedieninge af sonder d' welke die heeren tot geen rechte kennisse van kerckmeesteren van de incomsten van de kercke die van de visch procederen en sullen comen, want uyte boecken van de afslagers sal men connen vernemen, wat zy alle jaers voor de kercke ontfangen hebben, ende aen wat kerckmeester van elke jaer zy die penningen geleverd hebben, dan can men perfectelick weten waer voren die kerckmeesters verantwoordten moeten ende soo zy verclaren die penningen in 't geheel ofte voor een gedeelte niet ontfangen hebben, soo moeten 't d'afslagers selfs verantwoordten. Ick meene, dat men grote ende grove fauten vinden sal ende dattet een grote somme sal importeren, doch ick vreesse dat d' afslagers onwillich sullen zyn, die heeren mosten (onder correctie) met autoriteyt haer constringeren, 't zy met doorsoecke van haer huys, ende oock by verseeckeringen maer al dit selve

dient voor ooren secreet gehouden te werden. Ick soude die heeren soo haer beliefdē hier aen te comen, aenwysinge doen van een persoon¹, die haer van alles soude connen goede ende volcomen onderrechtinge doen. My dunct mede goet te zyn dat den bailliu aengeschreven werde dat hy de reeckeninge niet alleen van kerckmeesteren, maer oock van de gasthuysvoochden ende heyligeestmeesters mede vor[een] derde ende dat hy die heeren soude adverteren, wanneer die gereet sullen weesen. Hier mede U.L. den Heere bevelende In haest, desen 8° decembris 1619.

U.L. beminde vader

J. v. F

[in marge: ¹ dat soude Damman zyn, doch mocht syn naem verswygen]

[in marge: Soo Aerien neef by U.L. comen mochte, wilt hem seggen, dat van zyn saeck niet sal willen vallen, maer dat d' afslagers voor 't eerste bueren van op zee sullen weesen om in 't reyn te brengen]

[F61brief18_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen
zeer voorzienigen meester
Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van
Westvrieslant ende
Noorderquartiere
Tot
Hoorn.

(Bijlage in het latijn, een snel geschreven tekst aan de adreszijde van de brief, met latere verbeteringen:)

O regina tuis iam Boio gratio
Aglite et cuise te iacta non saluta **
Quam subito mutata tuo surtomina
Stultu jam ***
Qua modo singulius vel malta **lentiumla**
*lave lati rustus et genus omne
Et sua, qua turi testate ga**ta **
Et dominica mii muncra rara sni*
Ecce scatent vino tontis socomme
Prount tet sed ius annea****

[F61brief19_1]

Beminde dochter, u moeder heeft ontfangen 't borrat¹ tot myn mouwen mettet stof van de schort voir Dieuwer Eeuwouts ende die albertin² voor Neeltgen Meynerts, die U.L. seer bedanct. Moeder hadde lestmael gesonden het garen tot tafelaeckens ende hadde vergeten te scryven, dat die wever 't beelt van roosencrans soude wercken, 't welck U.L. hem gelieven sal te seggen. Zy sent U.L. nu by desen thien d' alf pont garen schaers, 't welck U.L. believe sal mede tot Thonis Cornelisz. te senden, om daer af te weven vyfendertich ellen med e roosencrans tot servetten, breet een ellen van 't tou ende niet breeder. Die wever sal wietgaren soecken, soe veele tot die schering behoren sal, daer zyn sloopgens garen uute witten, zynde van een lancke ende niet dick ende wesende sluick. Laet hy die uutoecken totten inslach by 't ander garen ende laet moeder metten eersten weeten of hy meer garen ende hoeveele hy noch tot inslach behoeven sal. Voorts sent moeder het webbe, t'welck zy laten weven heeft, vyf vierendel ende een sestiendendeel breet, omdattet veel beeter schict, dat die naet in 't midden comt ende omdat haer cammen niet breeder zyn ende oock starcker, hopende dat U.L. het soo goet bevinden sult ende is lanck 42 ell[en,] d'ellen 5 ~~st~~ groot van weven, daer is aen garen toe gecoft achiendalf pont, 't pont 24 st., behalven 1 pont met een vierendel, die moeder van haer garen daerby gedaen heeft in plaetse van U.L. sluickvlas, voorts van as xxv st. acht penningen van danlen elf stuyvers.

Als U.L. man thuys comt, wilt hem seggen, dat wy hier verstaen hebben, dat die heeren van 't collegie last hebben een naschryver te stellen by de afslagers op zee ende hoewel Daniel Thomasz. by de heeren by provisie gestelt is, om naeschryver te wesen van 't gene voor de kerck is, soo souden veele stuerlieden wel genegen wesen tot onse Daen Thonisz. om hem naschryver te maecken by de afslagers, die meteen voor de kerck mede bewaren conde. Soo wilde ick wel dat U.L. man 't beste wilde doen, dat Daen wat gevordert mocht werden, soo hy het eenechsins by de heeren conde tewege brengen, want Daen mede wel scryven kan. Vergeet niet voor de lieve kinderen elcx een devecater³ te doen backen, elc van een gulden, als ick tevoren gescreven hebbe. Hiermede lieve dochter weest van ons beyde zeer gegroet ende met U.L. kinderen den Heere bevolen. In haest, desen 20^e decembris 1619

U.L. beminde vader

Jacob van Foreest

[in marge: Wilt Israhel dit ingeleyde memoriken behandigen laten, dat hy daernae soecken ende 't selve scrijven ende my mette eerste gelegentheyten senden wil. Hierby gaet ~~met~~ een potgen voor Israhel Jacobsz. met anemone ende anders, laet hy in de boom een gatgen of twee kloppen]

^{1.} borrat - een zekere gewezen stof van zijde of wol, meestal gebruikt voor kousen en mouwen.

^{2.} albertin, abberdeen - algemene collectieve stofnaam

^{3.} devecater - duivekater, een fijn zoet brood dat met Kerstmis werd gegeten.

[F61brief19_2]

(adressering:)

Eerbare ende deuchtsame
Josina van Segwaert,
huisvrouw van mr. Jan
Foreest, secretaris
van de edele Heeren Staten
van Westvriesland ende
Noorderquartiere.
Tot
Hoorn

Met een packgen ende een
bloempotgen

loont den brenger

[F61brief20_1]

Seer lieve ende beminde soone ende dochter. Ick hebbe gisterenavont de aengenaeme missive van onse dochter met groote blyschap ontfangen. d' Zelve seer hartelicken bedanckende van haere grote becommernisse over myne indispositie ende presentatie van haere gewilligen dienst om my in deese gelegentheyten eenigen dienst te mogen doen. Ick dancke den Heere, dat hy my van dage tot dage in myne indispositie meerder ende meerder versterct ende ben oick ten deele vry wat vermaect ende verstarct geweest door uwe edele ende der heeren comste ende besoeckinge, daarvan ick uwe edele ende de heeren seer bedancke, want het is my seer aengenaem geweest ende 't soude my noch aengener ende vermaeckelicker weesen, dat U.L. met U.L. huisvrouw ende soete kinderen, daer my zeer nae verlangt mij te prusteren, quaemt besoecken met dat lieve Maryken, dat nu heel menschelick wort, 't welck ick verhope dat U.L. **den** salt Vandage is onse Ief suster by my geweest, versoeckende,

dat ick een briefken aen onse neef Coren wilde scryven ende hem versoecken 't beste te willen doen, dat myn suster noch voor een tyt lanck noch mochte werden gecontinueert in de besorginge van de betalinge van de compagnie, daer haer zaliger man schryver van geweest is, 't welck ick haer mede gegeven hebben ende versochte vorder aen my om U.L. te scryven, dat u believen wilde gelycke missive aen neef mr. Floris van Teylingen metten eersten te willen senden, om mede daerin 't beste te willen doen, terwyle zy van de capiteyn als noch met ten vollen van haer achter weesen en is voldaan, 't welck U.L. believen sal metten eersten te doen ende onse neef Nanning sal burgemeester alsdan hier over aensprecken. U.L. moeder sent U.L. huisvrouw een lapgen grof linnen laecken by U.L. man betaelt ende van 't bleecken nu gegeven xvi st. Hiermede zyt met U.L. huisvrouw ende kinderen hartelick gegroet ende den Heere bevolen. In haest tot Egmont Binnen, den 14^e may 1620

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[in marge: U.L. moeder hadde bevolen Jan Gerritsz. mede gegeven een marct emmertgen om U.L. huisvrouw te geven om daer eenige hoepgens om te laten leggen, wilden wel dat wy het weder hebben mochten, wy hebben ons cabasgen¹ met wat aertaeckers² van U.L. huisvrouw ontfangen, daer van wy haer seer bedancken]

¹. cabasgen - hengselmandje

². aertaeckers – eetbare knolwortel, aardeikel

[F61brief20_2]

(adressering:)

Eerbare ende deuchtsame
Josina van Segwaert,
huisvrouw van mr. Jan
van Foreest, secretaris
van de edele Heeren Staten
van Westvrieslant ende
Noorderquartiere
Tot
Hoom

loont den brenger

[F61brief21_1]

Seer lieve kinderen, Alsoo onse dienaer

Pieter Jansz. nae Hoorn reysen wilde en hebbe ick
niet konnen laten U.L. te scrijven van myne dispositie,
dien, Godlof, nu redelick is ende begint van dage
tot dage te beteren, hoewel het hoeft noch niet en is
als 't wel weesen mochte, ende die suisingen van
winden en houden noch niet op, maer is beeter als 't
geweest is, maer vreesse dat die oude gesontheyt
soo niet ten vollen weder comen sal, want ich te
seer geswact ben ende die ouderdom ende traecheyt
vermeerdert vast, doch ick dancke den Heere dat
ick myn memorie ende verstant noch tamelicken wel
hebben ende myn ganck is seer gemeerdert ende verstarct,
die duiselinghe en verneme ick sonderlinge niet
meer, die Heere sal 't met my maecken soo 't my
zalich is ende ~~het~~ hy wect my op om te waecken ende op
myn uterste te dencken, hope dat hy my sal starcken
ende my bereyt sal vinden als hy sal comen om my
uut dit dal der tranen te verlossen. U.L. moeder
is tamelick wel te pas, maer heeft tegenwoordich
grootte pyne in haer ooggen ende verswackt dagelycx van
ouderdom, wilt beyde ons comen besoecken mette
kinderen, ende soo myn dochter om 't jonge kint noch niet
soude konnen reysen, dat onse dochter Brechgen
nicht verlof wilde geven om met Dirck ende
Adriaen te comen ende dat onse dochter dan beliefee te
comen met haer lieve dochter Maria als die pruy-
men ende karsen mette cruysbeyen ende aelbessen ryp zyn,
want ons mede na de lieve Maria te verlangen, die
de Heere met u allen in lange gesontheyt wil spa-
ren ende weest alle t' zamen van ons hartelick gegroet ende den
Heere bevolen. In haest tot Egmont, den xx^c may 1620
U.L. beminde vader J.v.Foreest

[in marge: velim si feri possit te cum portes mensor]
(vertaling?: Als het mogelijk is, wilt u dan een landmeter meenemen, dragen ?)

[F61brief21_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen
zeer voorzienigen mr.
Jan van Foreest, se-
cretaris van de edele Heeren
Staten van Westvrieslant
ende Noorderquatiere
Tot
Hoorn

[F61brief22_1]

Seer beminde soone, op morgen voorleden acht dagen heeft Anna Jacobs de huisvrouw van Huybert Duynmeyer door een schipper van Alcmaer gesonden een vierendel booters, daer voren ick 's anderen daechs daeraen, wesende sondag haer betaelt hebbe mette overwaech t' samen xxiiii l. xix st. In de aencomende weeck sal Adam zyn holeersen¹ plocken ende sullen voor U.L. huisvrouw een vierendel coopen en 't selve met wat aechgens senden.

Die van Egmond hadden eenige dagen geleden aen de edele heeren geschreven, dat se weltevreden waeren volgens die last van de heeren haere partye te leveren, copie van haren eysch met versoeck, dat de heeren believeen wilden hare partye [te]ordonneren binnen acht dagen na de receptie vandien aen de regenten of heyligeestmeesters van Egmont, weder te geven copie van haar antwoord, opdat se acht dagen daer nae ten wederzyde gereet ende gefurneert by de heeren souden mogen verschynen, opdat haere saecke soude mogen afgedaen werden. Alle haer zaecken blyven hier in suspens² ende worden die armen vercort in haer gerechticheyt, dewyle al eenig by justitie gecondemneert zyn ten amptiseren 't welck misteecken blyft ende die schoolmeester hadde by Meynert een memoriken daer van U.L. gescreven om te weten of die brief ontfangen was ende op geen van beyde en comt antwoord.

U.L. moeder sent U.L. wat beulingen³ van ons half verckentgen, zy wilden dat U.L. als ghy slaet een cleyn stuccken heel vleys sonder tot hutspot te houwen sout, om eens te proeven. Syt gegroet met U.L. huisvrouw ende kinderen. In haest, den 23^e octobris 1620
U.L. beminde vader J. v. Foreest.

[in marge: Hierby is xiiii st. van de huisman van Heylo voor de acte van sententie⁴ van de taxatie van werken van 't voorlede jaer tegens die pachters]

[in marge: Men seyt hier voor zeecker, dat pater Henrick by de P.P. van Duitslant gecomen is]

¹. holeers, holaars - een zekere zoete appel.

². suspens - schorsing

³. beulingen - ingewanden van een dier

4. sententie - vonnis

[F61brief22_2]

(adressering:)

Erentfesten eersamen
wysen zeer voorzienigen
mr. Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van
Westvrieslant ende
Noorderquatiere
Tot
Hoom
met een dose

loont den brenger

[F61brief23_1]

Seer lieve kinderen, ick en hebbe niet konnen
laeten U.L. te schryven, dat U.L. soontgen Adriaen
van Foreest gesont ende kloeck omtrent zes
uren, mette vrysters alhier gecomen is, zynde
wel in zyn schick ende wel te vreden. Het
heeft al wat styf gewaeyt opte Schermer
maer hy was niet vervaert. Zyn eerste begeerte
was in zyn thuijn te gaen, daer hy hem heel
vermaecte. U.L. moeder ende ick hadden wel
gewilt dat Dirck mede hadde mogen comen
ende wenschten wel dat hy noch comen mochte.
Adriaen wilde selfs mede den brief aen zyn
moeder schryven. Hiermede lieve kinderen,
weest van ons hartelicken gegroet ende den Heere
bevolen. In haest tot Egmont, den 7^e juny
1621.

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[F61brief23_2]

Erentfesten wysen zeer
voorzienigen mr. Jan
van Foreest, secretaris
van de edele Heeren Staten

van Westvrieslant
ende Noorderquartiere
Tot
Hoorn

loont den brenger

[F61brief24_1]

Seer lieve ende beminde dochter, ick hebbe een woonsdage voorleden uut 't schryvens van U.L. man verstaen, dat hy wederom na den Hage gereyst is ende dat hy eenige dagen niet wel te passe ende vry wat van duiselingen in 't hooft gequelt is geweest, doch dat hy nu een dach of twee voor zyn vertreck vry wat beeter is geweest, hopende dattet die Heere voorsien sal. Hy is al te seer overlast met zyn besoignes ende neemt al te veel in 't hooft, daerom bidde ick U.L. vruntlicken als hy thuys comt, so comt met hem ende uwe lieve kinderkens ons in die vacantie voor Sint Jacob¹ besoecken, soo mach U.L. man hem op de jacht wat vermaeken, ende wy ons mette kinderen, ons verlangt seer nae Maria om die eens te sien, daerom laet **inmaers** nyet te comen. U.L. moeder heeft volgens U.L. mans scryven terstont een vierendel boters bestelt, daer aen begost wert te leggen, wy senden U.L. noch wat cruysebesen met een weynich swarte ende witte aelbessen, die beginnen ryp te werden. Ick hope dat se wat beeter sullen werden tegens dat U.L. comt ende die rooden mede mette karsen, die beginnen wat root te werden. Moeder sent U.L. noch tot een groetenisse twee scapenkaesgens, wilde wel dat U.L. het marccktemmertgen mette sacxkens, daarvan zy eenige geleent heeft, weder thuis sont. Hiermede zyt van ons hartelicken gegroet ende met U.L. kinderen den Heere bevolen. In haest tot Egmont, den ix^e july 1621
U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[in marge: Het is al een weec 3 of vier geleden dat wy U.L. nieuwe gesonden hebben ende hebben noch niet verstaen of U.L. 't selve ontfangen heeft, of niet]

¹. Sint Jacob - zijn naamdag is 25 juli (in de orthodoxe kerk echter 30 april). Sint Jacob is een van de 12 apostelen.

[F61brief24_2]

(adressering:)

Eerbaren ende deuchtsamen Josina van Segwaert, huisvrouw van mr. Jan van Foreest, secretaris van de edele Heeren Staten van Westvrieslant ende Noorderquartiere

Tot

Hoom

loont den brenger

[F61brief25_1]

Beminde soone, ick hadde van de schuytvoerder die U.L. van hier t' Alcmaer brachte verstaen, dat U.L. dien avont aldaer blyven soude, 't welck ick niet conde aennemen, dan ben 's anderen daechs bericht dat U.L. noch van de zelven avont voort voert met 3 wagens achte van de heeren ende dat U.L. wagen soo geladen was, dat Dirck qualicken daer op mochte, ick hope dat U.L. altzamen gesont zyt, wy zyn, God lof, mede wel, doch U.L. moeders been is noch even alldeens van pyne, ick hope datet mettertyt toegaen sal. My is te kennen gegeven, dat die van Heylo van meeninge zyn een requeste aen de heeren te presenteren, om meteen dienaer te mogen werden voorsien ende mede bedient te mogen werden. My dunct sulcx nietnodich te zyn sodanige costen 't lant te doen, om een dienaer daer te bestellen voor vier of vyf personen, want daer niemant comt dan Michiel Claesz. met zyn twee soonen ende vrouwen immers soo die heeren verstonden, dat se behoren bedient te werden, soude men haer mogen combineren met Limmen ende soo die heeren daervan ontslagen wilden wesen, soude men haer mogen adresseren aen die van Hollan[t,] alsoo Heylo onder ~~soe~~ Kennemerlant is ende onder het classis van Haerlem, gelyck Akersloot, Limmen Uutgeest ende Castricom, maer het is t' classis van Alcmaer te doen om die van Heylo onder haer te hebben, om haer jurisdictie te mainteneren¹ ende te heerschen gelyck zy willen staende houden, dat die heeren van 't collegie niet

toecomt eenige combinatien te maecken, als blyct in den
zaecke van de Hoeve, maer hope dit die heeren die saem^[**] #
haer autoriteyt ende gegeven apostille van ~~het soe~~ combinatie sullen voorstaen ende niet gedogen
dat het ^[***] #
[in de marge: boven die heeren sulle heerschen. Hier mede zyt 't samen seer gegroet ende den
Heere bevolen. In haest, den 6^e augusti 1621. U.L. beminde vader J.v.Foreest]

[boven in de marge: U.L. moeder mist haer beste mes, soo Grietgen 't selve onwetende gepact
mocht hebben inde coffer, wiltet 't eens by gelegentheyt senden, Moesgh es hier 's anderen
daechs, 's morgens nae u vertreck vroech gecomen, soo U.L. hem hier wilt laten blyven tot u
comste ofte, soo U.L. het weder begeert, wiltet laten weten]

¹. mainteneren - handhaven

[F61brief25_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen zeer
voorzienige mr. Jan
van Foreest, secretaris
van de edele Heeren Staten
van Westvrieslant
ende Noorderquartieren.

Tot
Hoorn

loont de brenger

[F61brief26_1]

Lieve kinderen, uwe twee soete soonkens zyn hier een dach
vyf, zes by ons geweest, wel geschicht ende hebben ons vry wat
vermaect. Saterdach was 't Dirck quaden dach van koortse,
maer heeft daer niet van vernomen ende blyft, God lof, achter.
Maendach hebben wy haer mette Meysens nade Wyck
gesonden, daer se den vitre van de camers van de Rethorisyns¹
gesien hebben. Vandage zyn se met grotemoeder alle te-
zamen gaen spelenvaren nade Hoeve ende Egmont op Zee.
Morgen wil Brechgen nicht met haer verreysen nae
Alcmaer, daer se noch een dach of twee meenen te blyven.
Hadde wel gewilt, dat se noch wat by ons gebleven hadden.
U.L. sal believeen met Dirck eens weder te comen tegens
die vacantie van de verpachtinge. Wenschten wel om U.L.
huisvrouw ende Adriaen met Maryken mede comen mochten.
't Soude ons vermaeckelick ende aengenaemen zyn. Ick hebbe

van de bailliu ontfangen U.L. missive mettet geene daerby
was, my dunct dat hy morgen oft overmorgen U.L. weder
by comt, soo daer yet bysonders is, wiltet my by hem
weeten laten. U.L. moeder is over acht dagen tot Alcmaer
by myn broeder ende suster geweest om de zaecken van Cornelis
Jacobsz., dier zy beyde zeer toegesint zyn ende souden 't seer
gaerne sien, hebben beloofd haer slach waer te nemen,
als hy daer selfs eens van spreekt, want 't es quaet
hem selfs daer toe porren. Zyn oom Nanning en soude
het niet gaerne sien. Wy sullen met patientie die zaecken ende
de uitcomste verwachten. Pater Janss. es noch niet voor 't synode ont-
boden geweest, ende 't hiermede lieve kinderen, zyt hartelick
gegroot ende den Heere bevolen. In haest, desen 6^e augusti 1621
U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[in marge: Brechgen sal u lieden huisvrouw mede brengen een lapgen grof laecken van Griet
Eeuwouts, lanck 16 ellen, d' ellen tot 11 st. min een oortgen, bedragende 8-12-0. Laet immers
U.L. huisvrouw dese somer noch eens met al die kinderen ons by ons leven eens comen besoecken]

¹. vitre van decamers van de Rethorisyns – ramen van de Rederijkers kamers (glas in lood?)-

[F61brief26_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen zeer
voorzienigen mr. Jan van
Foreest, secretaris van de
edele Heeren Staten van West-
Vrieslant ende Noorderquartiere
Tot
Hoorn

[F61brief27_1]

Lieve kinderen, ick hadde wel verhoopt gehad dat U.L.
een saterdach aencomende alhier metten anderen soude gecomen
hebben, maer hebbe wien bailliu verstaen, dat U.L. noch
eerst metten burgemeester Sonck in de Beemster gaet
jagen. Maer comt soo haest U.L. moocht mette soete
kinderkens, daer wy nae verlangen. Moeder sent U.L.
noch een weynich peeren, wilden wel dat se wat
beter waren. U.L. moeder wilde wel dat onse
dochter een ander pack cleeren sont, want het wambuis
is hem te nau ende die broeck en mach voor niet toe ende

moet dickwils voor openstaen. Hy is (Godlof) nog
wel te pas ende ick hoore hem driemael daechs
eens over ende hy leest vry wel. Hope dat die Heere
een man van hem maecken sal. Hier mede lieve
kinderen, zyt van ons ende onse susters Gertruyt ende
Maritgen, die hier 23 dagen geweest zyn seer
gegroot ende den Heere bevolen. In haast, desen xv^e
septembris anno XVI^c XXI

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[F61brief27_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen
seer voorzienigen mr.
Jan van Foreest, secre-
taris van de edele Heeren
Staten van Westvrieslant
ende Noorderquartier
Tot
Hoom

loont de brenger

Dese emmer mette voorgaende corf
ende andere goet metten eersten weder
te senden.

[F61brief28_1]

Beminde soone, ick hebbe van dage uwen brief by
Lauris ontfangen ende een van uwen soone Dirck van Foreest,
die ons seer aengenaem geweest is ende wilt hem daer over
zeer bedancken, het is ons moeyelick geweest te ver-
staen, dat U.L. door vercondenisse niet wel te passe
en zyt, die Heere hope ick, sal 't haest voorsien.
U.L. scryft om Ajax¹, die ick morgen by Willem
Eeuwoutsz. senden sal, soo U.E. goet vint Mars¹
weder te seinden, wy sullen hem deese winter
houden ende in de somer Sluyp¹ weder aennemen.
Cornelis Jacobsz. is hier tegens die middach ge-
weest ende gesonden van broeder ende suster principalick
die wel wilde, dat Cornelis neef voor haer Ajax
soude mogen houden. Ick hebbe hem geseyt dat U.E. daer

om gescreven heeft, 't welck ick nacomen sal, doch soo Cornelis neef selfs reysen mochte dat hy U.E. daer van naerder mondelinge mocht spreecken, maer U.E. mach daerinne doen nae u believe. Ick sal op morgen die honte met Willem Eeuwoutsz. Senden, dat hy Cornelis neef aenspreecken sal hoe hy beraden is ende soo Cornelis neef reyst wilt hem myn maent mede geven, soo nyet wiltet Willem mede geven. In 't scryven deser is Jacob Meyersz. ende Cornelis Mostert by my gecomen, clagende over die quade jaren ende dat se wel afslaan behoorden te genieten, maer dit jaer hebben se my evenwel ten vollen betaelt ende hebbe haer geseyt, dat se het aencomende jaer noch gebruicken sullen op de oude huer, ten ware het merckelick een quaet jaer ware ende souden dan maecken soo 't redelick sal zyn, ick wilde wel dat U.E. my die cxc-viii l. liet houden, om dattet 's wintersdaechs quaet

[F61brief28_2]

gelt te bestellen is ende dat U.L. dier tegens die maenden van december, januarius, februarius ende martius soudt ontfangen, ick soude daermede seer gedient wesen, hope dat U.E. my daermede geryven sult. Tryntgen is gevraecht nae 't roode onder-wollenhembtgen, seyt doen zy het laest gewassen heeft, 't selve geleyt te hebben in de luer mant, daer sy 't altoos plach te leggen. U.L. moeder heeft haer naerder bedacht, omme Mars by U.E. te laten blyven, ende een van de jonge hontges op morgen als het bruyne hontgen met Eeuwout hier te laten brengen ende by Eeuwout besteden. Soo U.E. goet vint tot ontlastinge van Cornelis Jacobsz., het ander hontgen mede by Eeuwout te besteden, omdat se by malcanderen gewent zijn. Moochtet Cornelis neef laten weeten. Eeuwout zeyt dat hy daer wel oppassen sal ende haer wel in 't vleys houden, sal se coonen² met haveren meel gemengt geven met paerdevleys. My verlanght om te weeten hoe het met Aerien broer is, U.L. maect daer geen mentie van in uwen brief, ende Cornelis seyde mij doe hy laest tot Hoorn was, dat Aerien noch heel aen coortse was, latet my eens weten. Soo het in de somer wat ware, goet dat hy eens hier quame om de verandering van de locht ende om 't wat te vermaecken, die Heere wil hem gesonheyt verleenen, hier mede zyt met U.L. huysvrouw ende kinderen seer gegroet ende den Heere bevolen. In haest tot Egmont, desen lesten november 1622

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[in marge: Ons verlangt seer na de edick. U.L. sal believen 't selve metten eersten te vorderen]

- ¹. Ajax, Mars en Sluyp zijn honden
- ². coonen – waarschijnlijk wordt bedoeld 'koren'.

[F61brief28_3]

(adressering:)

Erentfesten eersamen
wysen zeer voorzienigen
mr. Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van
Westvrieslant ende
Noorderquartiere
Tot
Hoorn

per amij

[F61brief29_1]

Beminde soone, wij senden uwer edele ende U.L. huysvrouwe wat fruyts nu na den noene afgeweyt. Daer vallen noch seer weynich appelen af, anders soudent wy wat senden maer wy hebben geen mande die wy missen connen. U.L. huysvrou hadde geseyt dat se den mande coopen ende senden soude. Zy mocht se by Neeltgen Meynerts senden alsoe weder van Enchusen 't uwent aencomt ende mocht daerinne de kannen, marctemmer ende anders 't geene U.L. huysvrou van ons heeft, daer by de mande doen ende 't samen senden. U.E. hadde onder 't gelt bij Anna Cornelis gesonden, mede bestelt 2 croonen waeronder een was, die ick u 't gegeven hadde ende my weder gebracht is, omdat se verboden is, eerstelick omdat se gescheurt ende gelapt is, ten anderen omdat se ~~gescheurt geweest ende 't samen~~ inde valuatie nyet en is bekent ende in de gedructe figueren nyet

en staet, daerom ick benodicht zy d'selve
aen uwe edele weder te senden, achte dat U.E.
wel weten sult van wie die ontfangen is,
U.E. sal my den prys vandien by Neeltgen
Meynerts ofte by de lopende maent als die
verscenen sal zyn weder te seynden, achte
dat U.E.'t restantgen met die verscoten penningen
metter visch gelt, by Corus Jacobs sult senden
Hiermede altsamen gegroet ende de Heer bevole. In
Haest, de 24^e augusti 1623. U.E. beminde vader J. v. Foreest.

[F61brief29_2]

(adressering:)

Erentfesten eersamen
wysen zeer voorzieni-
gen mr. Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van
Westvrieslant ende
Noorderquartiere
Tot
Hoom

loont den brenger

[F61brief30_1]

Beminde soone, vanavont hebben wy ontfan-
gen die ronde corf met 't geene daer by was,
maer wy hadden woonsdach voorleden acht dagen
gesonden een mande daer men mede te lantwaerts
loopt, daerinne Geertgen U.L. huisvrou
clossen in gesonden hadde met mijn brief, daer
wat speldewerck in genaeyt was met een
tonnitgen gelyck een wit karnemelcx vaetgen,
weesende vol ockertges ende thysges peeren,
zynde 't gat van 't vaetgen met een sponge boven
toegespyckert ende een schoon paer conijnen, dies-
gelycken Willem van dit jaer nyet gevangen en
heeft, ende wy vreesen dattet by u lieden nyet
ontfangen moet weesen, omdat die ben met het
tonnitgen nyet weder by 't ander goet nyet mede-
gecomen is. Wilt ons mitten eersten laeten weeten
oft by U.E. oft uwe huisvrouwe nyet ontfangen

is, soo mochten wij daernae doen vernemen.
Wy sullen van de weeck u corf met wat appelen
ende peeren senden, ende alsoo d' appelen ende peeren nu
beginnen ryp te worden, sal U.L. believeu nyet
nae te laten met uwe edele huisvrouw ende kinderen
tegens d' aenstaende verpachtinge te comen be-
soecken ende sult ons vruntschap doen ende willecom
zyn. Hiermede zyt altzamen hartelick gegroet
ende den Heere bevolen. In haest tot Egmont deesen ix^{en}
septembris 1623.

U.E. beminde vader
Jacob van Foreest

[F61brief30_2]

Eerentfesten eersamen
wysen zeer voorzienigen
mr. Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van West-
vrieslant ende Noorder-
quartiere.

Tot
Hoom

loont den brenger

[F61brief31_1]

Beminde soone, wy verhopen dat U.L. te saemen [in?]
gesontheit overgecomen sult wesen. Den saterdach sal U.L.
boter gesonden werden ende sullen die mettet gelt van
Coeman betalen ende daervan reeckeninge doen. Het
vercken is den woonsdach geslagen ende U.L. moeder
is tegenwoordich besich om die saucijsen ende worsten te
stoppen ende sullen die mettet varcken ende beulingen in de
aencomende weecke senden. Maritgen Cloppers heeft op U.L.
moeder vruntlick versocht aen U.L. huisvrouw te willen
scryven om voor haer een half kinnitgen booter van de
caynder boter te willen copen. Wiltet mij aen de lopende
maent corten sooveele het costen sal met d' oncosten
van dien. U.L. moeder sal 't soolange in haer kelder
houden totdat het garen gesponnen sal zyn. U.L.
moeder heeft van oncosten van 't varcken verschoten eerst
van 't slachten mette ketel 5 st., van dermen 6 st.,

van een schapenbout 14 st., 4 metgens zout 16 st.,
comt 2 l. 1 st., noch verschoten van een vierendel stroo-
bocking 2 l. 5 st., comt t' samen 4 l. 6 st., die U.L.
believen sal te betalen aen brenger deses, Jan Gerritsz.,
van een jaer renten, 't welck Alderheyiligen verschynen sal.
Hy heeft in de Wyck geen gelt gecregen ende hy moet
nodich wat gelt hebben. Hiermede zijt altsamen
hartelick gegroet ende den Heere bevolen. In haest tot
Egmont den 20^{en} octobris 1623.

U.L. beminde vader
Jacob van Foreest

[in marge: Wy hebben Jan Gerritsz. opgehouden om maendach te reysen ~~xx~~ om all u goet mede
te nemen ende wel te bestellen als 't half vercken, die bocking, beulingen, worsten ende
saucysen. Wilt my in de aencomende weeck, namelick dese begonnen weeck, over acht dagen die
maent senden.]

[F61brief31_2]

(adressering:)

Erentfesten eersamen
wysen zeer voorsyenigen mr.
Jan van Foreest, secretaris
van de edele Heeren Staten van
Westvrieslant ende Noorder-
quartiere.

Tot
Hoorn

per amij.

[F61brief32_1]

Beminde soone, ick hebbe in de marct ontfangen van
Coeman c l. ende van Jacob Meyersz. 110 l. ende nade marct
van Cornelis Mostert 88 l. Hadden gaerne die huer wat
hoger gemaect, maer hebben daertoe niet connen comen,
claechden zeer over die quade jaren die zy gehadt hebben, souden wel gaerne afslaeen gehadt
hebben.

Jacob Meyersz. hebbe ick geconsenteert voor twee jaeren ende
Coeman ende Mostert elcx voor een jaer op de oude huer, hebben noch ont-
fangen van Thaems Pietersz. tot Uutgeest die halve
huer tot ix l., sullen bij gelegentheyt reeckeninghe doen
van 't gene ick betaelt hebbe van de boter, die lviii l.
van 't linnen, die reste van 't onderhouden van de hont, Cornelis

neef heeft van d' andere hont mede betaelt, U.E. sal mogen ontfangen die maenden van november, december ende januarius, daermede ick meene dat die reeckeningen weynich verscheelen sal. Gisteren hebben wy verstaen dat Waben overleden is, 't welck wel comt voor U.L. een ouden. Gisteren hebben wij ontfangen het mandeken met het goet ende 't half kinnitgen boters voor Maritgen Cloppers, maer U.E. en heeft niet gescreven van de prijs, 't welck U.E. believe sal metten eersten te doen, opdat U.E. moeder haer daer nae sal mogen reguleren, Anna Gerrits, die weefster sent U.E. huisvrouw een kinnitgen Dinants peeren, costen een gulden, die wy betaelt hebben.

U.E. hadde op my begeert om u te laten weeten wat van de zaecke van de verplaetsinge van Pieter Jansz. is, sal U.E. daerop gelieven te verstaen, dat die van de classe van Alcmaer ende die gedeputeerden des synodi verclaert

[F61 brief32_2]

hebben, dat Pieter Jansz. verplaetst sal werden in den dorpe van Outdorp ende dat de predicant van Outdorp weder alhier soude staen, op welke zaecke onse kercke niet eens te vooren is gehoort, daer nochtans de partyen als sy luyden ende bestert zyn gehoort geweest, niet jegenstaende Pieter Jansz. versochte, dat men die kerckenraet ontbieden ende mede hooren soudent, dan zyn echter voortgevaren, waarop die van kerckeraet ende gemeente geprotesteert ende geappelleert hebben aen de synode ende daer van acte gemaect ende by my mede onderteyckent, want het my gansch onrecht dunct te wesen, dat men onsen dienaer ter contemplatie van de partyen, wesende papisten ende vijanden van de kercke, die eerst door last van zyn excellencie ende gecommiteerden van de edele Heeren Staten gedeporteert zyn geweest ende nu (God betert) op nyeus door den bailliu weder gecoren ende in de regeringe gestelt zijn, 't is te verwonderen, dat men dit hier lyden moet, daerom sullen wy het geenszins toelaten dat Pieter Jansz. vertrecken sal, maer meenen hem te houden, soo lange wy mogen. Immers sal 't appel moeten stantgrypen totte vergaederinge van 't synodus ende soo verre enich versoeck aen de edele heeren gecommiteerden by den classe of anderen mochte gedaen mochte werden, om d' exlentie te doen of **vetelux**, wil U.E. wel ver-
socht hebben 't beste te willen doen, dat 't selve geen voortganck en crijge, maer daermede gesurcheert werde totte vergaederinge van de synode, gelyck in alle appellen wort gebuict, 't soude immers te verdrietich zyn, dat men dus van de papisten gequelt soudent werden. Hiermede onse

groetenisse aen uwe edele uwe huisvrouw ende kinderen, de selve den Almogende Heere bevelende. In haest tot Egmont, desen iii^e novembris 1623.

U lieve beminde vader, J. v. F

[F61brief32_3]

(adressering:)

Erentfesten wysen zeer
voorzienigen mr. Jan
van Foreest, secretaris
van de edele Heeren Sta-
ten van Westvrieslant
ende Noorderquartiere
Tot
Hoom

loont de brenger

[F61brief33_1]

(Jacob schrijft zoon Jan van Foreest:)

Ick hebbe desen namiddach by den burgemeester Moy uwen brief metten ingeleyden wel ontfangen en se den selven vanavont wel ende seeckerlicken bestelt. My verwondert dat U.E. niet eens en antwoord op myn twee voorgaende scryvens, namelick of U.L. huisvrouw het vlas van et jairs voor 12 st. begeert ofte niet. Zy heeft myn huisvrouw van dage vry wat om bescrobt, zy soudet gaern aen anderen vercopen ende mach geen gelt langer missen, ick soude het haer al betaelt hebben, hadde ick het geweeten dattet U.L. huisvrouw begeert hadde, wy connent nyet langer uutstellen ende ick en weet niet of zy langer sal daer nae wachten willen, men doet de luyden te cort. Neeltgen Soetemelcx wacht mede nae antwoord of zy het spinnen sal ofte nyet voor de xviii st. ende wy crygen gheen antwoord, d' eerste brief is al over acht dagen gescreven ende d' ander by Moy. Jan Geritszoons been is heel quaet ende hadden sorch datter vier incomen soude, hebben hem hier op gehouden ende laten hem van meester Aris meesteren. Hy heeft daer corrosyf^l op moeten leggen, om 't vuyle vleys, daer uut te crygen. Het begint nu wat te beteren, hadde gescapen geweest, soo hy daermede in de winter geslagen hadde, dattet been bedurven soude

hebben, in 't schryven deser is Moy hier geweest ende heeft van u huisvrouw gebooschapt, dat u moeder Neeltgen Soetemelcx sal laten spinnen, moeder sent u huisvrouw noch 2 pont garen van Tanne ende heeft nu verdient vyf gulden van spinnen, 't welke ic haer betalen sal ende sult op de reeckeningen stellen, Anna Gerrits sal die reste van 't linnen bestellen over een weeck of anderhalf, zy is 't Amsterdam geweest ende hebben noch niet bedreven van 't gelt van de trou, maer weet noch geen

[F61brief33_2]

recht bescheyt. Hiermede zyt gegroet, den Heere bevolen. In haest, den 17^e novemberis 1623.

U.L. beminde vader J. v. Foreest.

¹. corrosyf - bijtend in chemische zin

(adressering:)

Erentfesten eersamen wysen zeer voorsienigen mr. Jan van Foreest, secretaris van de edele Heeren Staten van Westvrieslant ende Noorderquatiere

Tot

Hoorn

loont den brenger

[F61brief34_1]

Beminde soone, ick hebbe in de voorleden weeck uwen brief ontfangen ende by Dieuwer Eeuwouts eenige doecxkens van U.L. huisvrouw voor u moeder, om te dragen om haer hals ende op gisteren een coppel patrysen, daervan wy uwe edele hartelicken bedancken. Van desen morgen sal den bailliu hier zyn eerste gebot cryghen, daer wy in verblyt zyn, maer sal erghens in een ander dorp mogelick trouwen. Desen naemiddach sal Arien Jansz. Minnevaerssoon hier tot Egmont begraven werden, daer is grote commer **uns**, laet achter zes kinderen ende die vrou op 't uterste swaer. Wy zyn met Minnevaer besproocken, dat hij een kint

nae hem sal nemen, Joosgen hebbende selfs zes anderen en sal 't selve niet a[en] kunnen doen
soo [***] seyt, Joosgen een ende wy ende U.E. met
u[we] huisvrouw op u believeu t' samen een, 't welck ick hoope
[da]t U.E. niet weygeren sullen. Die reste sal Aecht
voor moeten sorgen. Aerien heeft in zijn leven menich
mael verhaelt, dat Papenbroeck hem geen gelyck
gedaen heeft ende dat hem vry wat comen soude, daerom
wilde moeder wel dat U.E. aen hem beliefdte te
scrijven, dat Maritgen Pietersdr. zyn soo nae als U.L.
moeder, omme tot onderhout van 't kint, 't welck
Joosgen nicht houden sal, die selfs zes kinderen
Heeft, tot haer behulp mede ~~twintich gulden~~ vijf pont vlaems soude
jaerlicx betalen willen ende die vrunden, die van
vermogen zyn, behooren malcanderen die hant te
bieden, in welcken gevallen Joosgen het kint, wesende een jongen van zeven off acht jaren, wel
soude willen houden, hebbende die assistentie, hopende dat zy het niet weygeren sullen. Ick
hebbe
hier Mars noch by my ende Eeuwout kan hem geen plaets
geven, soo dat ick hem hier noch sal moeten houden,
't welck my wat te costelick vallen sal. 't Broot is te
dier ende gelt hier noch xiiii st. ende kunnen geen conen¹ crygen.

Verte²

[F61brief34_2]

Wilt ons laten weeten of U.L. niet eens tegens Karstyt
sult overcomen. Minnevaer soude gaerne wat raets van
U.E. gebrueken van 't sterfhuys van zyn soon ende wy
mede van dese kinderen. Hier mede syt met uwe
huisvrouw ende kinderen hartelick gegroet ende den Heere be-
volen. In haest, den x^e decembris XVI^C XXIII

U.E. beminde vader J. v. F.

¹. conen - koren

². verte - tussenruimte

(adressering:)

Erentfesten eersamen
wysen zeer voorzienigen
mr. Jan van Foreest, se-
cretaris van de edele Heeren
Staten van Westvries-
lant ende Noorderquatier

Tot

Hoorn

per amy

[F61brief35_1]

Zeer beminde soone ende dochter, alsoo ick
achte dat U.L. verlangen sult, om te weeten hoe het
met mij gaet, sullen U.L. believe te weeten dat
het met my niet arger en wort, doch hoewel die beters-
schap noch niet seer groot is, evenwel is myn
gang vry wat seeckerder ende gewisser ende vry
wat beeter als 't geweest is ende het gesuys in 't
hoofd is soo groot ende so starck niet als die geweest
is. Het moet zyn tyt noch wat hebben, die Heere
sal 't met my maecken, als 't my salich is. Moeder
claecht vry wat in haer beenen ende dat haer ganck
vry wat slap is, sorgende dat se haer gang wel ver-
liesen mochte, meent dat het jicht is. Ick houde
nu wat beeter dieet, als ick te vorens wel gedaen
hadde. Wij hadde vandage myn broeder hier ver-
wacht. Dan en is niet gecomen. U.L. moeder hadde
wat visch van Egmont op Zee ontboden ende hadden
twee schoone visschen becomen, die excellente lever
beyde hadden, maer hebbe noch visch noch lever ge-
proeft, maer myn maelyt gedaen met een versch
eytgen ende wat gehact scapevleys mit crenten.
Daechs nae U.L. vertreck is Pieter Nuesz. met
zyn broeder van Utgeest hier gecomen ende hebben die
[***]eel geteyckent die ick U.L. by dese sende.
[Hier m]ede lieve kinderen weest van mij ende U.L. moeder
[altsamen] hartelicken gegroet ende den Heere [bevolen. In]
[haest tot Egmont, den **] aprilis [1624]
[U.L. beminde vader]
[Jacob van Foreest]

[F61brief35_2]

(adressering:)

Erentfesten wysen
zeer discreten voorsieni-
gen mr. Jan van Foreest,
secretaris van de edele
Heeren Staten van West-
vrieslant ende Noorder-
quartiere
Tot
Hoom

loont de brenger

[F61brief36_1]

Seer lieve dochter, U.L. moeder doet u weeten dat zy 16 ende een half pont garen gecoft ende al gesoden heeft, niet wetende offe meer van doen sal hebben ofte niet. Het webbe sal voor U.L. alleen opgeset werden maendach aencomende tegens 43 ellen. Moeder sal mede het hare op haerselven doen weven, maer zij en is noch niet gereet ende soo haest als 't web gereet is, sal se het U.L. oversenden, zy hoopt dattet U.L. wel behagen sal. Moeder wilde wel dat U.L. het kinnitgen boters metten eersten copen ende senden mocht, eer het begint te vriesen ende zy is op haer uterste, zy versoect mede vriendelick biddende, dat U.L. believe voor haer dochter Dieuwer te copen vyffalf ellen tot een schort van sodanigen stof als moeder gehadt heeft, dat heel goet is d' ellen van 26 of 27 st. ende soo breet als moeders geweest is. Coopt immers van 't beste ende wiltet op myn reekeninge stellen by 't geene U.L. voor ons verscoten heeft. Wy sullen metten anderen wel reekenen tegens 't garen ende anders 't welck wy hier verschoten hebben. Wilt voor moeder mede wat oly van foly¹ copen ende ons senden.

¹. oly van foly - foelie-olie

(deze brief heeft geen datum, ik schat ongeveer 1619)

[F61brief36_2]

(adressering:)

Aen de eerbare Josina
van Segwaert,
huisvrouw van
mr. Jan van Foreest

De brieven van Cornelia van Segwaert, 1615-1634

De volgende 14 brieven zijn geschreven door Cornelia van Segwaert aan Jan van Foreest en zijn vrouw Josina van Segwaert in Hoorn. Cornelia was Josina's zuster, wonend in Dordrecht, waar Josina en Cornelia zijn opgegroeid. Cornelia's ouders waren Meinert van Segwaert (1545 – 1617), getrouwd (1575 Dordrecht) met Anthonia Wenssen (1550 – 1588). De kinderen uit dit gezin zijn Bartholomeus, Josina, Cornelia en Maria van Segwaert. Bartholomeus van Segwaert (1580 Dordrecht) is getrouwd 1613 in Dordrecht met Adriana van Crayesteyn. Josina van Segwaert (1585 Dordrecht - 1657 Hoorn), is getrouwd 1607 in Dordrecht met Jan van Foreest. Cornelia van Segwaert (1586 ? Dordrecht) is getrouwd 1616 in Dordrecht met Francois van Bredehoff (weduwnaar, 56 jaar). Frans overleed reeds 28 april 1619. Cornelia hertrouwde 1622 in Hoorn met Albert Franz. Sonck, (1571 Hoorn, - 1658 Hoorn, (weduwnaar). Cornelia kreeg 2 zoons: Adriaan van Bredehoff (1617 Dordrecht – 1675 Hoorn) en Meindert Sonck (1626 Hoorn). Maria van Segwaert (1586 Dordrecht - 1638 Hoorn) is getrouwd 1613 in Hoorn met Jan Maertensz. Merens (1574 Hoorn - 1642 Baarn), bewindhebber VOC. Bartholomeus heeft een poos in Rotterdam gewoond. Josina, Cornelia en Maria hebben vroeger of later mannen uit Hoorn getrouwd en hebben daar dan ook een groot deel van hun leven gewoond. Uit de brieven van Jacob bleek, dat Jan van Foreest en Albert Sonck elkaar goed kenden, zij jaagden samen in de Beemster. Het ligt dus voor de hand te denken dat Jan en Josina het tweede huwelijk van Cornelia gearrangeerd hebben.

Cornelia vraagt in haar brieven naar de gezondheid van haar familieleden en wil graag dat ze haar komen bezoeken. Haar vader sterft in 1617, ze laat schilderijen van hem maken voor de familie en maakt zich druk over de boedelscheiding. Ze wil dat het liefst regelen in de aanwezigheid van haar familieleden, want vrede binnen de familie is een groot goed. Ze moet er ook voor zorgen dat ze de pacht binnen krijgt van de mensen op de landerijen van haar vader zaliger en dat samen met allerlei andere kosten verrekenen, verdelen en opsturen naar haar broer en zusters. De omstandigheden zijn moeilijk in die tijd, het weer zit niet mee en de pachters verdienen weinig geld. Zij moet ze "porren". Ze laat weten dat haar man zwak is en 3 jaar na haar huwelijk overlijdt, maar ook dat haar zoon van 5 jaar de catachismus kan opzeggen en de broek aan heeft gekregen. Ze vertelt hoe het met andere familieleden gaat, kortom we krijgen door haar brieven een kijkje in het leven van een goeude familie in het begin van de zeventiende eeuw.

De brieven:

[F67brief01_]1

Beminde suster van Foreest, ick heb U.L. brieff ontfanghen ende hadde wel verhoopt in plaets van een brieff U.L. tegenwoordicheyt, dan sullen den tyt verbeyden van uwer aller comste en wilt toch met de eerste gelegentheyt comen. Ick sende U.L. hier een kettincken voor myn neef Dirrick van Foreest, U.L. sal gelieve dese cleyne gave

ut vrientschap aen te nemen tot gedachtenisse van synen doop, opdat hy aen synen doop gedenckende hem tot troost ende een vermaninghe tot godsalicheyte des levens mach wesen tot Godes eere ende tot stichtinghe van synen naesten. Myn moeder is noch al beroert maer clouck van herten. De Heere verleenen haer wat salich is en myn vader seer traech, die seer na de kinderen verlangt. Hiermede beminde suster syt van ons altesamen seer gegroet uut Dordrecht, den 13 juny 1615.

By my Cornelia van Segwaert
U.L. suster, wat ic vermach.

[F67brief01_2]

(adressering:)

Desen brief sal men bestellen
aen mr. Johan van Foreest,
sekeretaris van de Noorderquartieren,
woonende tot
Hoorn.

den brenger syn loon

[F67brief02_1]

Beminde suster van Foreest, wy syn, Godt sy geloofft, noch altesamen wel te passe, verhopende het selve van U.L. altesamen te verstaen. Voorder, lieve suster, nadien Godt almachtich het heeft belieft myn Franschoys Fransse van Bredehoff tot een partuere toe te schicken, die ick altyt myn doen ende laten hebbe bevolen ende die myn van moeders lyve aen een so genadichgen vader heeft geweest ende verhope door syne genade, dat hy my sal bequaemheyte geven, eenen sodanigen staet wel in syner vreesse te betreden, alhoewel het vry wat aen heeft ses kinderen, maer de godtvruchticheyt van de kinderen ende van de persoon heeft myn daertoe beweecht. Het houwelick is vrydach lastleden met de vriende gesloten ende hebben een sondach ons eerste gebodt gehad ende meenen door Godts genade den 5 jannewary te trouwen, biddende myn broeder Van Foreest ende U.L., midtsgaders U.L. ouders ende myn broeder Merens met myn suster Maria, gelieve ons

dan te comen, met U.L. presensie vereeren tot
ons feeste ende en twyffelen oock niet, overmidts
U.L. goede genegentheyt tot myn waert ghy, al-
hoewel het U.L. wat ongemackelyck sal wesen,
het selve miet¹ en sult nalaten ende hope
oock U.L. vriendschap, die ghy my hier in sult
bewysen ende die ick in voorgaende tyden van
U.L. altesamen genoten hebbe na myn cranck
vermogen wederom te doen na gelegentheyt,
biddende over sulckxs Godt almachtich, dat hy sal
bequaem weder wille verleenen ende U.L. altesamen
daer te te beweegen om te comen. Het sal myn
ongeluck genouch wesen, myn suster Merens te
moeten derven, de Heere wil haer blyde moeder
maecken. Ick sal den brudegom thuys gaen, die
sal de feeste geven ende ick sal voor een
douary² hebben ses en vyftich hondert guldens
ende de winsten halff ende halff ende tot
een morgengaven³ sal ick hebbe een goude
ketting om myn lyff, een om mynen naeckten [hals]
[***] braseletten acht mael om [***]
[*****]

[F67brief02_2]

eenen diamant, die seer schoon is van een graet
gewichts van 't seventich pont vlaems ende hy heeffer
my nu eenen gegeven van twintich pont vlaems,
eenen gouden naelt met een paerle daeraen, een
geborduerde bors⁴ met schoone goude penninghe
daerin ende een groen frowelen kofferken, daer-
in dat dit altemael sal wesen. Hy is seer
lyberael, want na rechten en conde hy my
uut syn goet niet meerder geven, soo sy seggen,
dan een kindts gedeelten, dat nu begroot is,
behalve de morgengave op ses en vyftich hondert
guldens. Ende voort lieve suster sende ick U.L.
hier drie doossen van 2 pont aen U.L., een aen
U.L. moeder, een aen myn suster Merens, een
so haest en salder geen carle⁵ gecomen syn van
swaert en gel, off ick sal het U.L. senden, want
recht te voort en isset niet te crygen. Hier-
mede syt de genade des Heere bevolen ende
syt van my ende van den brudegom ende van ons
ouders ende vriende altesamen vriendelyck
gegroot. Myn oom noch Moey Hogerbeet en syn
op het sluyten van het houwekyck niet geweest,

overmits het nu by Kersmis is ende oom
Hogerbeets schrift, dat in de vacanty een revysy⁶
syn sal. Hij oock alsdan niet en can comen,
alhoewel wy de feeste daerna aengeleydt
hadde, omdat hy in de vacansy beest uut mach,
want den brudegom is nu een sondach voor
ouderlinck bevesticht geweest ende hefft daerom
syn eygen gebodt hooren geven, omdat wy
hoopten, dat oom Hogerbets soude mogen op
ons feeste syn, het welcke nu niet en sal
connen, so hy schrift, geschieden. Biddende oversulcx
dat ghylieden myn toch niet en wilt verlaten.
Wat ick weder vermach te doen en sal in
geen gebreecken bevonden worden, dat kenne
Godt almachtich, die U.L. wil in ge[nade ***]
hier geleyden. Uut Dorderecht, den 21 [december 1615 ?]
[****]

^{1.} miet - bedoeld wordt 'niet'.

^{2.} douary - gedeelte van het huwelijksgoed dat door de man aan de vrouw werd geschonken, met het oog op een weduwschap.

^{3.} morgengave - gift door de man aan de vrouw op de morgen na de huwelijksnacht, doch reeds voor het huwelijk bedongen, die als lijfrente vastgezet werd.

^{4.} bors - beurs, portemonnaie

^{5.} carle - bonte wollen stof, waar vesten en broeken van werden gemaakt.

^{6.} revysy, revisie – hernieuwde behandeling van een rechtzaak

[F67brief03_1]

Beminde broeder van Foreest, wy hebben U.L.
brieff ontfanghen, verstaen U.L. gesontheyt is
ons lieff om hooren. Aengaende onser aller
gesontheyt danken wy Godt almachtich, maer
myn man blyft noch seer swack en heeft
seder U.L. hier tot Dorderecht waert, noch
noyt uut geweest, Godt wil hem sterckheyt
geven als 't synen goddelycken wille is en ons
salich. Voorder, van onse scheydinghe, wilde wel
dat U.L. te samen eersdachs over quaemt,
want ongescheyden te blyven weet U.L. oock
wel dat tot niemants proffyt en is en
aengaende van de procuracien die U.L. hier
gesonden hebt en soude wy, na oock so myn
suster van Segwaert myn seyde, ons broeder
niet wille met ons moeder noch oock met

syn schoonmoeder yet daeraff derven spreken. Ick
laete staen in 't werck te stellen, want myn
moeder seer is affgaende en off sy eenige
beroernisse off yet anders daer van kreech,
het ons leeft dagen van 't herte niet soude
gaen en overmidts wy oock wel so de goederen
van ons moeder saliger als oock de anderen
goederen van ons vader saliger, wel conen deelen
sonder die goederen, want sy staen in den
eventaris off scheidinge tusschen ons moeder
en ons luyden in questien verhaelt. So U.L.
dewyle mey dunckt, dat U.L. oock eenen heeft,
oock wel siet en daer na het overlyden
van ons moeder wel conen gedeelt werden,
dewyle ghy en oock onse suster Lydywy
wel kent en off ghy lieden daer toe
gesint syt, wy daer niet en sullen
toestaen. Daerom lieve broeder is 't beter
dat U.L. en ons broeder Merens en ons
susters overquamen om te sch[eyden ***]
ons broeder Segwaert [***]
luyden wel [***]

[F67brief03_2]

het sy aen Beveren off Hermen, oom Job van
Slingelant off Meysyenbrouck off die U.L.
begeert. Wy behooren met malcanderen
vriendelyck en christelyck te scheidyden,
want wy na onse doot het selve van
onse kinderen, die ons Godt geeft, wel soude
wille gedaen hebbe en gelyck oock ons
vader saliger oock tegens ons, soo ons susters
wel weten, oock menichmael geseyt heeft
by syn leven, dat wy malcanderen soude
lieffhebbe ende vredelyck deelen en ick
ben in myn gemoet wel verseekert, dat vader
saliger het 't gene hy ons broeder gemaect
heeft, om geen moeyte onder malcanderen
te hebbe, gedaen heeft en daerom wat myn
aengaet my selve daer in te vrede stelle.
Het kan wesen dat ons broeder het voor ons
off voor ons kinderen sal bewaren en niet
Godt kan het ons aen ander dinghen
seggen, soo het hem gelieft. Hierom, lieve
broeder, bidde ick U.L. vriendelyck met den
eersten te comen ende so U.L. off ons broeder

Merens ons gelieft de eer en vrintschap
te doen en tot onsen huysse te comen
logeren, sal ons vrintschap doen, want
Geerken tegens ons suster van Segwaert
geseyt heeft, moeder gans geen woel¹
veten² en mach, dus bidt ons broeder
Merens en suster, dat sy dewyle het
nu so geschiet is en niet te herdoen
en is haer lyden in alle gevouchelyck
toch laten vinden, want so sy niet en
wille het anders rechtelyck sal moeten

[F67brief03_3]

gedaen werden, het welcke hem noch ons
niet veel eer en sal syn, want een van
beyde sal moeten geschieden want by
sterven het noch meer moeyte soude
syn. Ende benefens desen sende wy U.L.
hier een tonneken ousters³ wilt het ten
besten nemen ende dancken U.L. van de
kaeskens die U.L. ons gesonden heeft. Ick hope
so het Godt belyeft U.L. wat aertnoten te
sende, so haest als ick die kan bekommen.
Hiermede na groetenisse van myn
ende myn man, syt Godt almachtich
bevolen, die ons in alles wil geven
wat salich is en bewaren by sy heylige
wareyt. Uut Dordrecht, den 20 october 1618
By my Cornelia van Segwaert
wat ick vermach.

^{1.} woel - onrust, gewoel

^{2.} veten - stekelige opmerkingen maken

^{3.} ousters - turven

[F67brief03-4]

(adressering:)

Dat pacxken sal men
bestellen ten huysse van
Johan van Foreest, sekeretaris
van Weestvrieslant ende
Noorderquartieren, wonnende
tot
Hoorn.

den brenger syn loon

[F67brief04_1]

(Iemand schrijft namens Cornelia, mogelijk haar broer Bartholomeus:)

Mon frere Van Foreest,
Naerdat ick alhier was gecoomen, hebbe onsen broeder Van Breedenhoff gevonden seer swack ende kranck, ende is van tyt tot tyt sulckx verswackt, dat hy op gisteren naer den middach ontslaepen is in den Heere. Hy heeft ten uystersten toe goede kennisse ende verstandt gehad. Ons suster ende de kinderen syn seer bedroeft, syn van meeninghe op donderdach aencomende hem aen te doen de laeste eere. Ons suster wil U.E. gebeden hebben, dat U.E. gelieve teegens dien tyt alhier te syn, om de begravenisse mit U.E. persoon te vereeren. Seyndt tot dien eynde expresselyck den brenger deeses, daeraen haer besondere vrientdschap sal geschieden. Indien U.E. herwaerts comt, gelieve U.E. soo wel te doen ende brengen myn lakens rockxken mede, ende my sal dienst geschieden, bereyt synde op andere tyden wederomme te doen. Syt voorts naer vrientlycke groetenisse mit U.E. huysvrouwe ende kinderen God Allesmachtich bevoolen, den 29e april 1619 in Dordrecht.

Uyten name ende van weegen onse
suster Cornelia Van Breedenhoff

[F67brief04_2]

(adressering:)

Eerentfesten wysen voorsienighen seer
discreeten heere Jan Van Foreest,
secretaris van de edele Heeren Staten
van Westvrieslandt ende Noorderquartier

Tot
Hoom

[F67brief05_1]

(De kant is beschadigd en niet altijd goed leesbaar:)

Beminde broeder Van Foreest, na groetenisse dient desen, als dat ick U.L. voor dese noch eenen brieff geschreven heb, daer ick U.L. antw[oort] op schreeff op U.L. brieff van den 29 december, ende off U.L. dien n[och] ontfanghen en heb en weet ick niet. Ick hebbe verstaen dat de m[***] meent dattet genouchsaem gedaen is, daer ick over verwondert be[n]

off U.L. en moet mynen voorgaenden brieff niet ontfanghen hebbe en ick en meeyne oock niet, dat U.L. noch oock Lysbet daer so haest niet mede sult doorgaen, sonder daer wel van ondericht te wesen. Ick meyne ghy eersdachs de moeder te Hoorn sult cryghen, die haer so wel met predicanten kan behelpen en is so loossen vrou[w,] dat ick meyne geen weergay en heeft en dat al met nedericheyt en schynheylicheyt, maer in huys wel weet te vloucken. So siet oo[ck] wel toe in de voorwaerden te maecten, want als ghy de heelft g[eef]t het genouch is. Ick moet U.L. schryven tot ontlastinge myner c[ousin ?] dat haer dochter nu ontrent een iaer overleden is, en al wat sy haer so in den huysraet gaff, sy nu seyt, maer geleent heeft. Het is sulcke misselycken volck, dat sy, so het geschiet, het beter sal ontwaer worden en so sy langer leefden als hy, noch beter. Dit schry[ff] ick U.L. opdat ghy er op verdacht moeucht wesen. Sy heeft noch onlangs eenen soon tot Amsterdam bestedt, daer men niet en wist off men hem in tuchthuys soude doen off na Oostyndië. Dat sy oock so met predicant[w] wist door te dryngen. De Heere wil haer de dochter een goet houwe[lyck] laten doen tot salicheyt. Daer waer U.L. veel van te seggen, handelt in al voorsichticheyt, sy begeerde op my, dat ick U.L. niet dan het goed[e] en soude schryven en ghy, seyde sy en heb van my geen onvromicheyt[te] gehoord, dat my van luyden met eeren een vreemt seggen was. Ick ben belust hoe ghy het met haer sult maecten en laet my toch in aller uut, want ick en wil met haer geen doen hebben en schryft my toch eens. En ons broeder heeft gisteren U.L. 2 mergh[en] in karnis¹ vercoft, so ick onthouden hebbe, de mergen ~~sefe~~ vyff hondert vyfti[ch *,] de helfft te mey en d' ander helft den anderen mey. En blyft Godt in genade bevolen en hartelyck met U.L. huysvrou en mon frere Merens en ons suster Merens en U.L. kinderen gegroet. In Dorder[echt] den 25 jannevary 1620.

U.L. suster Cornelia van Segwaert, wat
ick vermach

¹ karnis, karnis - ??

[F67brief05_2]

(adressering:)

Desen brieff sal men bestellen aen
mr. Johan van Foreest, scekeretaris
van Westvrieslant ende Noorderquaertieren,
wonnende tot
Hoorn

den brenger syn loon

[F67brief06_1]

Beminde broeder van Foreest, na groetenisse dient desen, alsdat ick U.L. volgens U.L. begeeren de 400 gulden over Leyden heb gesonden op den 6 april ende en hebbe geen antwoord gecreghen off U.L. die gecreghen hebt en ben daer over bekommert off U.L. die ontfanghen hebt. Dus schryff my toch met den eersten bescheyt. Ick soude U.L. al eerder geschreven hebbe, dan met myn verhuysen en hebbe ick den tyt niet gehad. Ende comt ons toch tegens Pinstren besoucken met U.L. huysvrou ende kinderen, brengt die toch mede. Ick hebbe van als goede gelegentheyt ende off mon frere Merens noch ons suster Merens niet en wilde so laet U.L. niet te comen ende laet ons onder malckanderen wat ordene stellen met onse goederen ende blyft Godt in genade bevolen ende met U.L. ouders ende U.L. huysvrou ende soonen hartelyck gegroet. In Dorder[echt,] den 13 mey 1620

U.L. suster Cornelia van Se[gwaert]
wat ick vermach

[F67brief06_2]

(adressering:)

Desen brieff sal men bestellen
aen de Hoornsche schepen om
te bestellen. De bode is betaelt
tot Amsterdam toe.

Aen mr. Johan van Foreest,
scekeretaris van ~~de~~ Westvrieslant
ende Noorderquaertieren
wonnende tot
Hoorn

loont den brenger

[F67brief07_1]

Beminde suster van Foreest, ick hebbe U.L. brieff ontfanghen en verstaen hebbende van U.L. swacheyt is my leet, de Heere wil U.L. gesontheit verleenen, is 't salich. Ick hebbe uut mon frere Merens schryven verstaen, dat syn kint na ons vader saliger heet. De heere wil 't in deuchden laten opwassen. Ick presenteerde hem getuyge te wesen over den doop van syn kint, maer hy schreeff my dat het al gedoopt was eer hy mynen brieff creegh. 't Is my noyt geschreven geweest dat sy bevrucht was,

een teycken van cleyne vrientschap. Ons broeder heeft U.L. voor desen geschreven 't ooverlyden van ons moeye Hogerbeets, die nu vrydach voorleden hier tot Dordrecht is begraven. Sy leyt by ons oom Wensen saliger, ons broeder Baersdorp quam te begraffenis ende en wist oock niet dat ons suster Merens verlost was. Men behoorde hem wel eens te schryven, seyde hy, nademael hy mon frere Merens veel vrintschap gedaen hadde. Aengaende van de oblygacy van de bagyne en weet ick niet hoeveel die is geweest ende de rente van 52 gulden, 14 st. hebbe ick U.L. den 5 november 1619 gesonden van 't iaer 1619, dat liet ick inhouden van de verpondinge, die ons kinderen geven mosten aen Aryen Franssen, die dit iaer al betaelt hadden eer U.L. myn daer van schreeff, anders en betaelt de stadt so wel niet. U.L. mocht mon frere van Foreest een quytantie laten schryven en ick sal der myn beste wel toe doen, aengaende dat U.L. van de een lyffrente schryft van 1618 en 1619, heeft ons broeder, so hy my seyde, U.L. gesonden doen hy U.L. de eerste mael van de restante gelt sondt. Hy seyt my, dat hy U.L. schreeff, teyckent so veel op de restante en 2 iaren van de lyffrente, U.L. mocht eens na syn bryeven soucken. Ick wilde wel waer 't U.L. met malcanderen eens mogelyc, dat wy ons scheydinge eens t' enemael eens affmaeckten en so ons suster Merens begeert haer goet vry van mynenthalven, als sy ons daer goet bescheet van geeft, ick om vrientschapwille ick myn in alles sal laten vinden in alle billickheyt, so ick mon frere Merens oock voor desen geschreven hebbe, ick moet het Godt opgeven, die een helper is der weduwen ende wanner ick het iaer rente, dat U.L. noch van Iselmont comt ontfan[g**], sal ick 't U.L. senden, als oock het tinneken boters, dat hy my eersdachs, so hy seyt, sal senden en so ick eenich gelt van hem ontfang, ick U.L. in alles de helft sal senden en blyft Godt bevolen, met groetenisse aen U.L. man, ons broeder Merens en susters en al de neven. In Dordrecht, den 20 october 1620.

[in marge: U.L. suster Cornelia van Segwaert]

[F67brief08_1]

Beminde broeder van Foreest, na groetenisse dient desen, alsdat ick U.L. brieff ontfanghen hebbe ende hebbe 't maetken den schilder gegeven om een paneel te laten maecken van dier groote. Ick hadde opt schryven van mon frere Merens oock een so groote paneel laten maecken gelyck d' onse waren, maer daer mach ick nu myn soon in laten setten. Ick en weet niet wel off ick hem in de brouck off in den rock wil laten schilderen. Ick hebbe volgens U.L. schryven ons

suster Van Segwaert gevraecht, die my seyde van een telior¹ gelyck U.L. fatsoen en ick bedancke U.L. van de kaessen, die U.L. my gesonden hebbe. Wy sullen aen Iacob Claessen woning alle de glaesse moeten verlooden, die hier al te maecken syn en veele uut syn. De glaesmaecker sal se oude by malcanderen schicken en d' ander moeten dan nieuw syn en ick en weet nu Godt de Heer sulcken quade weer geeft, geen gelt qualyck van ymanden te crygen in toecomenden tyt, want de huysluyden in dit quartier en connen noch geen coren in crygen. Het leynt seer overal in 't water en de wegen en syn niet te ryden en ick en soude se oock niet anders connen porren. Ick sprack vrydach voorleden een van onse pachters uut Bonavontura die ick seyde, ick wilde de bonen van den anderen pachter laten besetten, het welke ick hem oock gescheven hebbe, maer hy seyde my, ghy mocht het wel doen, maer de boonen syn so qualyck doorgaens hier geslegen, dat se qualyck 5 pont vlaems waert en syn, die daer op 't lant staen van dien huerman en hy moet iaer geven 89 gulden, 11½ st., sodat my best dunck, dat wy ons kosten sparen, maer al wat ick van Iacob Claessen off van ymanden van de pachter can crygen, sal ick U.L. bestellen. Ick hebbe, gelyck ick U.L. schreeff, 50 st. voor de bewaerster ingehouden van de 30 gulden, die ick U.L. sondt met ons suster Merens en myn docht daerna, dat het volle baet was, so liet ick 't na en sal 't U.L. in u rekeninge stellen ende goet doen, wanner ick U.L. gelt moet senden. Hoe het nu voorder met onse scheidighen sal wesen, sal de tyt leeren en so veel u aengaet, maect u toch niet soucken wanner 't mogelyck is, dat ghy toch 't samen mocht comen en blyft Godt in genade bevolen en met U.L. huysvrouw, onse suster, hartelyck gegroet en U.L. ouders en kinderen, myn soon gebiet hem seer aen syn neven Dirrick, neefken sent hem die kaeskens, omdat hy weet dat hy sy neefken is. In Dordrecht, den 13 juni (1621). Ons broeders kint wort heel clouck en is al in de cleeren en heeft nu 14 daghen een andere minne van Delft, die wel te suygen heeft, gehad.

U.L. suster Cornelia van Segwaert

¹.telior – bord

[F67brief08_2]

(adressering:)

Desen brief sal men bestellen ten
huyse van mr. Johan van Foreest,
scekeretaris van Westvrieslant
ende Noorderquartieren tot

Hoom

den brenger syn loon

[F67brief09_2]

Beminde broeder Foreest, na groetenisse dient desen als dat ick U.L. brieff ontfanghen hebbe ende sal 't volgens U.L. schryven de bewaerster 2 gulden, 10 st. geven ende sende U.L. hier by desen onse suster aen gelt 1 ryer, 11 - 6 st., 12 - 12 st. aen schel en 2 st. payment, is met den 3 gulden, 10 st. die ick U.L. voor dese 't over gesonden hebbe, samen 30 gulden, die ick voor U.L. van de pacht van Bonavontura over 1619 ontfangen hebbe. So haest als ick de reste ontfangen hebbe sal 't U.L. senden. U.L. rest van Bonavontura over 't iaer 1619 noch 10 gulden, 2 st. na myn rekening, U.L. mocht oock sien of 't so niet en is en schryft my altyt oft U.L. ontfanghen hebt, als ick U.L. eenich gelt senden by leven en sterven, omdat wy geen questien en crygen en teyckent alles wel aen, gelyck ick U.L. wel toevertrouwe. Voorder sal ick U.L. met schipper Anne Ians senden een tonneken psalm. Wilt dit, alhoewel het een cleyne vrientschap is, aennemen. Aengaende van 't gene U.L. schryft off wy overcomen sullen tot Hoom om alles te vereffenen en is ons broeder niet gesint, dan als 't U.L. gelegen is met U.L. huysvrou en mon frere Merens hy bereyt is wanner U.L. hier comt, ia, al was 't so haest hy uut Zeelant comt en aengaende van onse Maria, nu sy begeert haer goet vry, hy tevrede is neffens ons en heeft oom Hogerbets daerover eens geschreven, die ons suster, mene ick, U.L. wel vertonen sal oft nu wel na ons swagers sin sal syn, denck ick wel. Wy hebben ons vader zaliger uut doen copieren, so U.L. oock een begeert te hebbe, mocht my laten weten. Wy sullen voor elcke copie geven van conterfeyten 12 gulden en 2 gulden, 10 st. voor 't paneel. Wy hebben samen veel propoosten¹ daer over gehad, sodat ick tegens hem seyde, wy moeten nu doen gelyck op dien dach den tecxst was: "Wie u het uwe neemt ey(s)chst het hem niet weder", daer op hy seyde: "Wel wat is 't dat ge seyt". Oom Hogerbeets schryft oock, dat hy niet en meent off wy sullen cristelyck met malcanderen handelen, want Crystus seyt: "Wie u den rock neemt, geeft hem oock den mantel" ende dat ons Godt Almachtich altesamen so ryckelyck gesegent heeft en dat wy oock sien soude aen hem de beswikelyckheit² van de tytlycke goederen en onse harte daer niet op soude stellen,

[F67brief09_3]

om de onderlinge vrientschap met malcanderen te houden, 't welke ick oock op U.L. beyde versoucken, want Paulus, weet ghy wel, leert ons: "warom en lydt ghy niet liever onrecht", die waren doentertyt mede oneens. "Wy syn broeders,

wy en behooren niet te twisten", seyde Abraham tot Loth, so moeten wy nu mede doen, dat U.L. soude hier uut meenen off ick om eenige consideracie schryven dan uut een cristelyck gemoet en oock om Godts segen over ons te behouden, want ghy weet wel, dat Godts woort ons lee[rt] dat als broeders wel eens syn, het Godt behaeglyck is en als wy Gode niet en behagen de straffe ons is nakende, dus laten wy na den vrede staen en na heylichey, sonder de welcke niemant Godt sien sal, souckt den vrede en iaegt se na. Wy moeten nu oock naiagen, want 't schint, dat wy anders niet en sullen van malkanderen comen en mischien na onse doot onse kinderen noch tegens malcanderen noch soude connen twisten, dus dunc my voor 't beste, wy so 't mogelyck is allts al 1000 gulden is, wy elcxs voor ons alf't om goet is niet en soude onlust tegens malcanderen behouden, want de Sathan saeyt over al syn saet. Jacob gaff Ioseps oock een stuck lants voor uut, dat hy met synen boge gewonnen hadde. Wij moeten 't oock also schicken, de Heere heeft ons altesamen niet ongesegent gelaten, 't sal ons broeder daarom niet te veerder strecken en ons oock niet te seer schaden, de Heere sal ons wederom door syne genade voor ongeluck bewaren tot salicheyt en blyft Godt in genade bevolen en met U.L. huysvrou, onse suster, en U.L. kinderen altesamen hertelyck gegroet. In Dordrecht, den 23 augustus 1621.

U.L. suster Cornelia van Segwaert

[in marge: Ick heb tot Jacob Claessen geweest, so ons Maria wel sal seggen en ick heb hem oock al voor recht gehadt. Hy belooft als hy syn coren in heeft, hy dan eenich gelt sal geven, den tyt sal leeren, ick manen hem so veel, dat so het my alleen toehoorde, ick hem op de helft so lastich niet en soude wesen na de tyt tans loop. Hy seyde my, dat hy de 11 hout, die van de woning leyt in de wey moet brengen en hy daer wel 100 **veoer** mys en al den arbeyt op sal doen, dat hy na veel segge aen U.L. en aen myn sal stellen, want so ick voor dese gesien hebbe, ick gelove gelyck hy seyt den oncost qualick aff heeft]

^{1.} propoost - voorstel, plan, voornemen

^{2.} beswikelyckhey - onbelangrijkheid

[F67brief09_4]

(adressering:)

Aan ons' broeder Van
Foreest

[F67brief10_1]

Beminde broeder van Foreest, na groetenisse dient desen, alsdat ick verwondert

Ben, dat U.L. my niet eens en schryft, dat ghy de schildery van ons vader saliger ontfanghen hebt en hoe se U.L. al aenstaet, dan ick heb uut onse broeder Merens schryven verstaen, dat hy se wel ontfanghen heeft. Ick ben bedrouft over de soete Meynert, broeder, dan de wille Godts moet geschieden en aengaende van Jacob Claessen en heb ick noch geen gelt altoos ontfangen, dan de reste van U.L. pacht van Bonavontura over 1619 hebbe ick ontfanghen, te weten 10 gulden, 2 st. die U.L. noch was restende, dan als ick U.L. voor de bewaerster was, cortende aen de 30 gulden die ons suster Merens U.L. was mede brengende, soude U.L. noch comen 12 gulden, 12 st., dan also ick voor U.L. het paneel met de schildery betaelt hebt, te weten 12 gulden voor de schildery van ons vader saliger en 1 gulden voor 't paneel, soude myn noch van U.L. over dese rekeninghe noch comen 8 st. en als Jacob Claessen ons eenich gelt brengt, sal ick 't gene ick aen de woninghe van de glazen verschoten hebbe als oock mede den daechbrieff, die ick hem gesonden hebbe, U.L. corten voor U.L. helft. Ick hebbe hem noch gisteren eenen brieff geschreven so hy ons geen gelt en brengt, wy hem schade doen sullen. Hy is vry licht en van Bonavontura hebben wy mede eenen daer niet veel op en loopt, alhoewel Cryn Cornelis huerman is, so heeft hy 't syn swager overgedaen. Ick wilde wel dat ghy een briefken aen Jacob Claessen schreeff en dat ghy hem wat hertelyck maenden, dat soude mischien [meer] doen dan off ick hem 25 maele schreeff off maenden en blyft Godt in genade bevolen en met onse suster, U.L. huysvrouw ende kinderen, U.L. ouders van myn en myn soon hertelyck gegroet, die seyt hy moet wat leeren schryven en dan sal hy Dirrick neeffen wel een briefken schryven. Ick hebbe in lange tyt geen schryven van u off noch langher van U.L. huisvrouw gehad, indien U.L. wiste hoe aengenaem my U.L. beyder schryven is, ghy soudt so traech niet wesen in 't schryven. In Dordrecht, den 13 november 1621

U.L. suster Cornelia van Segwaert

[in marge: U.L. gelieve my een quytancy van Bonavontura over de pacht 1619 te senden]

[F67brief10_2]

(adressering:)

Desen brieff sal men bestellen ten huysse van mr. Johan van Foreest, scekeretaris van Westvrieslant ende Noorderquartieren tot

Hoom

den brenger syn loon

[F67brief11_1]

(De bovenrand is beschadigd, de tekst van de bovenste twee regels is weggevallen.)

Cornelia schrijft haar zuster Josina:)

[****]

[*** gesonden***myn ***om hooren***]

[*] U.L. dochters cort se, hope ick Godt den Heer versien sal tot salich[eyt]

Myn soon is wel so veel cleyne wormken quyt geworden en eene grooten, dat het te verwonderen is, ick heb Godt den Heere veel daer aff te dancken, dat hy die quyt is, maer hy ister noch niet vry van.

Hij seyt de vrage al tegens de predicant op in de kerck en can al 4 vrage en heeft de cleyne vrage 't geheele boucxken al opgeseyt tegens de meester in de kerck, maer hy en gaet noch niet schole.

Men heeft nu 't seder een halff iaer hier in de kercke een goet gebruyck gehad, dat sondach na de predicacy, jonge luyden in de catikisacy onderwesen werden van de predicanten, 't welck yder mach hooren en is seer leersaem om vast in 't gelove te werden door Godts genade en de ionge kinderen met 't eerste geluyt van een meester. Voorder, lieve suster, ben ick verwondert, dat U.L. niet en schryft, dat ghy 't acmerycx¹ niet al ontfangen heb en met noch 6 gulden, 11 st. aen gelt en 36 st. aen camerixs² en 8 st., dat U.L. noch te cort quam by my voorgaende rekening, U.L. voor dese gesonden en ick sal U.L. nu met Godts hulpe noch voor U.L. gedeelte van Bonavontura 22 gulden, 7 st. en ons broeder Merens van gelycken, want ick moet noch 36 gulden en st. van den pacht ontfanghen, dan moet U.L. elcx noch 9 gulden hebbe. Ick hebbe Jacob Claessen al met een bode moeten schade doen en wy sullen donderdach toecomende 200 gulden met ons beyde ontfangen en te mey 284 gulden, 't welck is 1619 en 1620 de pachte. Hy heeft dese winter wel aen sterven van sy vee 300 gulden schade gehad, elck claegt hier om 't seer. Aengaende dat U.L. my schryft, dat ick U.L. soude comen besoucken en sal my niet wel doendelyck syn, want Jacob Claessen en soude niet beter begeren, want ick hem nu daertoe moet porren, off anders met ons recht voortgaen en wy moeten tot Aryen Pieters dack nieu leggen en een kelder maecken en noch daerenboven comt myn man saliger, broeder met myn swager Verschuyt met myn dochter om, nu Maergriet getrout is, te deelen, want tot noch toe hebbe sy gemeen geweest. Hebt ghy wat tuschen u en my te seggen, dat cont ghy my wel eens schryven moet icket voor U.L. comste weten, dat U.L. schryft my, dat ick wel sal oordelen om sodanige rede, ick denck dat het niet veel om 't lyff en heeft, dus sal ick U.L. met U.L. moeder verwachten met U.L. kinderen en ick hope, dat onse broeder van Foreest, U.L. man my oock sal comen besoucken en my sal vrientschap geschieden en blyft Godt in genade bevolen en met U.L. man, myn broeder van Foreest en U.L. ouders hertelyck gegroet. In Dordrecht, den 29 maert 1622.

U.L. suster Cornelia van Segwaert.

[in marge: Ick sal U.L. oock corten de helft van de glaessen die ick al in oktober verschoten hebbe en is gelyck U.L. by de cedel³ wel cont sien voor U.L. gedeelte -7-15 st.]

1. acmerycxs is een verschrijving van camerycxs of camerixxs
2. camerixxs - fijn linnen weefsel,
3. cedel - bewijsstuk

[F67brief11_2]

(De beschadigde brief is op een papier gelegd, daardoor is het adres weggevallen, maar een eerdere transcribeur heeft het adres genoteerd:)

(adressering:)

Desen brief sal men bestellen aen de Hoornsche schepen om te bestellen.
De bode is betaalt tot Amsterdam toe.

Ten huuse van mr. Jan van Foreest,
seekerretaris van Westvrieslant ende
Noorderquartieren tot
Hoom.

[F67brief12_1]

Beminde suster Van Foreest, ick hebbe U.L. brief ontfanghen, verstae U.L. gesontheit is my lieff om hooren en hope, dat Godt den Heere U.L. dochter van de coortse verlossen sal, is 't haer salich. Voorder, lieve suster, hebbe ick voorleden saterdach lastleden van Iacob Claessen ontfanghen 200 gulden, een Jacobus a 12 gulden, 10 st. voor ons beyde, wat te mey volgen sal, sal den tyt leeren en ick hebbe ons broeder Segwaert 40 gulden daer affbetaelt, gelyck U.L. man ons broeder Van Foreest my voor dese geschreven hadde, dat ick 32 gulden, die hy my eyst van de Bouckelermeer en 8 gulden hebbe ick van Jacob Claessen gelt daer by geleyt en ick sal U.L. de helft van 't maecken van de glaessen, die ick al in october 1621 voor U.L. betaelt hebbe, mede corten, sodat de helft is 7-15 st., so datter noch overblyft 84 gulden, 5 st. Ons broeder Van Foreest gelieve my een quytancy daer van de Bouckelermeer te schryven. Voorder dat U.L. my schryft, dat ick toch U.L. soude comen besoucken, sal ick nu met Godts hulpe doen, want mon frere schryft, dat myn swagers broeder den brudegom is en dat het daerom wat langer sal aenloopen, maer ick meyne, dat het noch wel 14 dagen off wat langer sal aenloopen, dat ick meyne te comen, maer dan en most U.L. geen uutvluchten soucken om my wederom thuys te brengen met U.L. geselschap. Ick verwachte schipper Anne hier binnen 8 off 10 dagen, die meyne ick myn coffeken met mynen laken vlyeger¹ en een doose in te geven, 't is my gemackelycker met mynen heere saeye² vlieger te reysen. Myn soon is voorleden sondach in de brouck³ gecomen en sal met Godts hulpe syn neefkens in de brouck besoucken. Ick meyne myn dochter Cornelia⁴ mede te brengen want ick en can so alleen niet varen. Ick meyne

over Amsterdam te comen, so Godt de Heere toelaet. Hier is groot verdriet met 't water en syn 2 polders hier by Dordrecht ingelopen en van den regen is 't lant overal onder water, sodat men over de wegen en landen overal vaert. De Heere wil 't na syne genade versien en blyft Godt in genade bevolen en met U.L. man, ons broeder Van Foreest en U.L. ouders, onse broeder en suster Merens en U.L. kinderen hertelyck gegroet. In Dordrecht, den 7 april 1622
U.L. suster Cornelia van Segwaert

- ^{1.} vlyeger, vlieger – mantel met hoge schouderstukken
- ^{2.} saeye - gekeperde wollen stof
- ^{3.} brouck, broek – jonge zonen die nog niet zindelijk waren, droegen een rok. Als ze zindelijk werden, kregen ze de broek aan.
- ^{4.} Cornelia is een dochter uit het eerste huwelijk van haar eerste man Francois van Bredehoff.

[F67brief12_2]

(adressering:)

Desen brieff sal men bestellen aen de
Hoornsche schepen om te bestellen,
den bode is betaelt tot Amsterdam toe.
Aen mr. Johan van Foreest, scekeretaris
van Westvrieslant ende Noorderquartieren
tot

Hoorn

loont

Cornelia trouwt 19 juni 1622 met Albert Fransz. Sonck uit Hoorn. Zij woont vanaf die datum in Hoorn en hoeft haar zuster Josina en zwager Jan van Foreest geen brieven meer te schrijven, ze wonen immers in dezelfde stad. In de dertiger jaren echter verblijft zij in Den Haag en vandaaruit zijn 2 brieven aan haar zus en zwager bewaard gebleven.

[F67brief13_1]

Beminde broeder Van Foreest, ick hebbe niet connen nalaten U.E. te schryven de groote cranckheyt van onse nicht Schilmans, die nu de sprou¹ mede gecregen heeft ende hadde in 13 dagen niet gewatert, daarna heeft sy veel waters gelost als oock veel camerganck, heeft al uut haer verstant geweest, maer nu wederom haer verstant hebbende, maer weynich sprackxs door de sprou. Het is te verwonderen, seyt de doctor, dat sy sulcx can uutstaen, doch der menschen tyt is van Godt bestelt, die luyden die daer by comen, sien het met verwonderin

aen, dan daer is niet te verwachten als de doot. Ick hebbe door Henderick de bode verstaen, dat onse neeff, U.E. soon, nu wederom begint te becomen, Godt de Heere verleenen hem een lanck godvruchtich leven. Dese ingeleyd brieven hebbe ick de eene gisterenavont, d' ander vanmorgen ontfanghen. Hier mede na myne vriendelycke gebiedenisse aen U.E. en U.E. huysvrouw ende kinderen en aen onse suster Merens en alle de vriende blyft Godt in genade bevolen. In Schravenhage, den 24 mey 1633.

U.E. suster Cornelia van Segwaert

[in marge: So haer de Heere haelt, moet U.E. niet nalaten haer de laeste eere te doen ende over te comen, als oock onse suster Merens. U.E. huysvrouw en sal mischien niet conen door de sieckte van U.E. soon, daer men goet aff deelt behoort, dat te geschieden. Onse suster Merens, so het haer gelegen quam, conde die nu ter eersten comen, onse broeder is mede onboden, als oock onse nicht Boots]

¹. sprou, spruw - een mondziekte, veroorzaakt door een schimmel

[F67brief13_2]

(adressering:)

Edele erentfeste hoogeleerde heere
dr. Johan van Foreest, sekeretaris
in 't collegie van de Gecommitteerde
raden van Westvrieslant ende
Noorderquartiere tot
Hoorn

N

[F67brief14_1]

Mynheer ende broeder Van Foreest,
De stucken heb ick met Henderick de bode wel ontfangen en hebbe verscheyden reyse tot den advocaet gesonden gehad, die welcke alsdan niet thuys en was en hebbe hem daerna selffs gesproken, die aennam Van Ryn te spreken. Hy hadde met de vacancy 14 dagen van huys geweest en met Delffsche kermis syn se mede al niet te vinden. Ten lesten hebbe ick de stucken aen de advocaet gelaten, moeten nu sien hoe hy met Van Rhyn dat can maecken. Ick hebbe aen onse broeder Segwaert nu 2 mael geschreven gehad, off hem gelieffde in den Hage te komen, om een eynde van de saeck te vercrygen, die ister niet toe te bewegen, een ander mach nu mede wat doen, is het antwoord. Van de leenen weet ick noch niet, dat die verheven syn. De heer

Van der Myle heeft nu syn soon aen Braports dochter uutgetrouwt,
daer nu de geboden gaen, sondach het 3 gebot en dinsdachs trouwen sal,
sodat dit ongedaen blyft staen. Off U.E. in de vacancy eens mocht
sien over te komen om 't selve tot een eynde te crygen. Myn man is
noch in Vrieslant, doch ick hope, hy mede eersdachs thuyt sal
komen, doch hebbe in 14 dagen geen schryven van hem gehad. Ons broeder
Segwaert is in Bonavontura met syn huysvrou, als ick eenich
nader bescheyt verneeme sal niet nalaten U.E. 't selve te schryven
en na myne gebiedenisse aen U.E. en uwe huysvrou ende kinderen
blyft Godt in genade bevolen. In Schravenhage, den 27 juny 1634
U.E. suster Cornelia van Segwaert

[F67brief14_2]

(adressering:)

Edele wyse voorsinige heere
Johan van Foreest,
sekeretaris van Westvrieslant
en Noorderquartieren tot
Hoorn

Mannen in het leven van Cornelia van Segwaert, genoemd in haar brieven.

Bartholomeus van Segwaert,
broer van Cornelia

Jan Maertensz. Merens,
getrouwd met Cornelia's
zuster Maria van Segwaert

Adriaan van Bredehoff,
Cornelia's oudste zoon

De brieven van Dirck (Theodorus) Vrijburch (Vrijburgh), 1626-1647

Dirck Vrijburch (ca 1605 – 1664) noemt zich in de aanhef van zijn brieven ‘neve’ of ‘cognate’, bloedverwant van Jan van Foreest (1586 – 1651). Dirck is een zoon Maria van Foreest (1579 – 1647). Haar (half)broer Jacob van Foreest (ca. 1556 – 1616) was vader van Jan van Foreest, voor wie de brieven bestemd waren, Dircks vader, Jacob Claesz. Vrijburch was ondernemer, ‘seylmaker’, schepen (1608 – 1615) en kapitein van de Oude Schutterrij. Ook zoon Dirck telde mee in Alkmaar. Hij studeerde medicijnen in Leiden en werd ‘stadsdoctor’. In deze functie kreeg hij een basissalaris, maar moest de arme mensen ‘om niet’ helpen. Later was hij tevens lid van de vroedschap (1640 – 1664) en diverse malen burgemeester tussen 1646 en 1664, maar ook kerkmeester en hoogheemraad van de Uitwaterende Sluizen. Hij trouwde in 1629 met Anna Sijms (ca 1610 – 1666) uit Hoorn en kreeg tussen 1630 en 1647 tien kinderen, waarvan er 7 volwassen werden.

Opvallend is, dat hij in het boekje, waarin de gemeente functionarissen opgeschreven zijn, Dirck Pietersz. wordt genoemd, in plaats van Dirck Jacobsz. Ook bij twee doopinschrijvingen van zijn kinderen is dit het geval. Zijn moeder Maria van Foreest hertrouwde in 1628 met Pieter van Dijk, mogelijk is dat de oorzaak, overigens was hij toen wel volwassen, maar je zou kunnen concluderen dat de familieverhoudingen goed waren.

Dirck Vrijburch schreef zijn brieven in de Nederlandse en de Latijnse taal. Zowel Jan van Foreest als Dirck Vrijburch waren goed thuis in het Latijn. Dirck toont dat door al in zijn studententijd in Leiden Latijnse brieven te schrijven. Hij houdt dit de jaren daarna vol, maar op soms vindt hij het Hollands mogelijk toch eenvoudiger. Later wisselt hij het af. Zijn brieven gaan over leven en dood en over ziektes, maar ook over dankbaarheid voor zakelijke hulp, het ontkrachten van een roddel, enz. In de Latijnse brieven noemt hij zichzelf Theodorus Vrijburch als latinisering van Dirck Vrijburch.

Jan van Foreest, 1628
Westfriesmuseum Hoorn

De brieven:

[F69brief01_1]

Joanni Foresto cognato suo Theodorus
Vrijburch salutem dicit

Reverende vir, cognate mi,
Pudet me prioribus nondum remissis alios a te accipere libros,
quippe qui tuis beneficijs ita cumulor ut in agendo gratias
sim multo tardior quam tu in merendo. Quantum mihi meis
studijs cupias, ex eo facile potest intelligi, quod non solum
me rationem studendi docueris, sed etiam totum opus Gale[um]
in usum mihi concesseris, uti inde et graecarum literarum
et medicinae scientiam unâ eâdemque lectione haurire possim
quare quam maximas tibi habeo gratias. Dabo autem opera
ut sine maculis Galenum vestrum, cum usus sum restit[uam].
Ante natalem Christi Homerum tuum reddere decrever[am]
sed quum pedes ob glaciem Leidâ discessi id minus fieri
potuit, ubi istuc rediero statim mittam. Zarlinus Ita-
licus quem tibi emi volebas, in bibliopolijs non reperitur,
siquid praeterea velis, quodcunque id est, mea opera utitor,
gratum enim mihi erit si tibi serviendi occasionem fuero
natus. Vale cum uxore carissima et liberis, et novum hunc
annum Deus precor, det vobis felicitatis et animi tran-
quillitatis plenissimum. Alcmaria, 10 die januarij anno 1626

In epigrammata vestra
Aspice, quam liquide Forestus, Belga, tumultus
Versibus antiquos fleverit imparibus.
Non queat effigiem sic vestrae inducere menti
Pictor Apelleâ qui magis arte valet.
Quot lachrymas et quanta refert discrimina rerum
Gestaque perfidiis proelia Maure tuis !
Quam rabiem Albani, caedes, edicta tyranni !
Quae libertati non nocuere parum
Nonne satis poterat tunc Belgica capta videri ?
Haec tamen Auriaco est et duce tuta Deo.

Quaeso ne aegre feras quod tam indigno
carmine tuum nomen celebrarim.

Korte inhoud:

Vrijburch bedankt Van Foreest voor het toezenden van enkele boeken, ofschoon hij een aantal eerder van Van Foreest geleende werken nog niet heeft teruggestuurd. Hij vertelt over zijn studiën en dankt Van Foreest voor het gebruik van zijn boeken; belooft de boeken spoedig alsnog terug te sturen; meldt dat een bepaald werk dat Van Foreest graag kopen wilde, niet verkrijgbaar is; en verklaart zich bereid om een eventuele andere opdracht voor van Foreest gaarne te volbrengen. Hij groet Van Foreest en diens familie en wenst hem een gelukkig nieuwjaar. Hij voegt een gedicht in elegische disticha (lyrische coupletten) toe, in reactie op enkele gedichten van Van Foreest, waarin enkele politieke verwijzingen vervat zijn. Tot besluit verontschuldigt hij zich (quasi-)bescheiden voor dit gedicht.

[F69brief01_2]

(adressering:)

Eedele wyse seer discrete
heere, mynheer Johan
van Foreest, secretaris van
de Staten van Noorthollant
tot
Hoorn
port

[F69brief02_1]

Joanni Foresto cognate suo Theodorus
Vryburch salutem dicit.

Reverende cognate

Tandem ad te remitto Homerum tuum et Hesychium, quibus tanta cum jucunditate sum usus, ut fere tuos esse fuerim oblitus; vereor itaque ne tibi incommode quid ex eâ re acciderit, magnum enim crimen mihi viderer patrasse, si, quo minus tibi placerem, commissem, quare etiam atque etiam te rogo ut id diligentiae meae concedas. studia mea jam sunt praecipue medicina et lingua graeca, mathesin quidem, quae non solum medico est ornamento verum et necessaria (ea nimirum pars quae astrologia dicitur) conjungerem, nisi animum meum varijs rebus distractum fore confusumque metuerem si omnibus istis simul operam darem, propterea differre non missam facere decrevi. Zarlinum, quem in bibliopolijs reperire non potui, hospes meus habet, verum, quum ipse, quoniam est musicus, non ignorat librum magno in pretio haberi venditurum se minus quam decem et octo florinis negat. Elsevirius ultimum, qui in urbe erat, sexdecim florenis vendidit. Voluntatem tuam per literas expectabo

interim, mi cognate, cum uxore et liberis cognatis meis plurimum salutati valete. Leidae, 18 die februarij 16[26].

Korte inhoud:

Deze brief is een vervolg op de voorgaande brief. Eindelijk komt Vrijburch ertoe om Van Foreest 's boeken retour te zenden; hij hoopt dat de vertraging geen problemen opgeleverd heeft; zijn studiën besloegen een nogal breed gebied, waardoor hij zich nogal heeft laten afleiden. Hij heeft inmiddels het boek dat Van Foreest wilde kopen, gevonden, maar het blijkt nogal duur te zijn. Wat wil Van Foreest? Vrijburch besluit met een groet aan Van Foreest en diens familie.

[F69brief02_2]

(adressering:)

Edele wyse seer voorsienige
heere, mynheere meester
Johan van Foreest, secretaris
van de Staten van Noorthollant
tot
Hoorn
met twe bouken
port

[F69brief03_1]

Domino Joanni Foresto cognate suo Theodorus
Vryburch Salutem Plurimam Dicit.

Reverende cognate

Evenit mihi, quod plerisque nostri saeculi juvenibus, qui, ubi eo aetatis proveci sunt, ut absque praeceptorum parentumque cura liberius agere incipiant, veneris sese laqueis ultro intricant, et ibi vitae quod reliquum est transigunt παιδοποιοῦντες. Quid multis? uxorem duxi libertatem vendidi, cujus traditioni velim cum matre, uxore liberisque charissimis adsitis, et nuptias, quas eâ de causâ ad diem 17 junii institui, praesentia omnium vestra diquenimi honestare. Hoc igitur etiam atque etiam vos rogatos volo. caeterum, quod pluribus verbis non utar, rusticitati meae non voluntati imputandum est, ea enim erga vos summa est. Interim valete, et praedicto tempore Adsitis, quaeso, nec vos e paupere mensa Dona, nec e parvis spernite fictilibus.

Alcmaria, 7 junij anno 1629

Korte inhoud:

Vrijburch kondigt op nogal ironische/studentikoze toon aan dat hij gaat trouwen, en nodigt Van Foreest uit voor de aanstaande huwelijksvoltrekking. Hij verontschuldigt zich voor de bruuskheid van het verzoek en vraagt nogmaals met klem (en een zekere ironie) of Van Foreest en de zijnen het feest willen bijwonen.

[F69brief03_2]

(adressering:)

Edele heere, mijnheer Jan
van Foreest
Tot
Egmont Binnen

[F69brief04_1]

Cognato suo Joanni Foresto
Theodorus Vryburch Salutem Plurimam Dicit

Lamenta, gemitus domum patruī vestri hactenus
felicem penitus invasēre, ut vere dicas si adesses:

Haec facies Troiae cum caperetur, erat.

Maritus uxorem, liberi matrem parentes unīcam
filiam, omnibus unam spem, ingenti luctu deplorant.
Hodie excessit e vivis hesteria illa nulli formā indole
moribus cedens, et quo |magis| miserandum, in ipso flore
aetatis. Scribere plura tempus non sinit ex-
pectante tabellaris qui litteras perferet.
Diem saepulturae vobis significabo ubi fuerit ab
avunculo ordinatus. Interim Deo optimus maximo
commendatus cum matre, cui sanitatem precor, uxore,
liberis, longum vale. Datum Alcmaria, 30 octobris
1632

Korte inhoud:

Vrijburch meldt in conventionele termen en met een klassiek citaat het overlijden van zijn nicht; stelt dat hij geen gelegenheid heeft om méér te schrijven alvorens de postbode komt, maar dat hij zodra hij van zijn oom de begrafenisdatum verneemt, deze bekend zal maken; en besluit met een gezondheidswens aan F. en diens familie.

[F69brief04_2]

(adressering:)

N

Edele, wyse, voorsienige heere,
Mijnheer Jan van Foreest,
secretaris van de Staten
van Noorthollandt
Tot
Hoorn

[F69brief05_1]

Domino Joanni Foresto cognato suo
Theodorus Vryburch Salutem Plurimam Dicit

Doleo quod, cum diu nullas a me litteras accepisti,
hac tempestate tales tibi mittere necesse sit quae vos
tristitia afficiunt. Sed excusabis me sat scio, non
solum enim prospera sed etiam adversa amicis sunt
communicanda, ubi sic agitur ibi demum vera ami-
citia est. Rogaris igitur ab avunculo, cujus
nomine haec scribo, adesse velis cum filijs vestris,
unicae natae exequijs, quae secundo post partum
die febris continua eaque ardente correpta quinto,
demum magno omnium fletu extincta est. Non est
quod miremur, - - Omnes enim una manet nox

Et calcanda semel via lethi.

Mixta senum ac juvenum densantur funera, nullum
Saeva caput Proserpina fugit.

Sepultura quarto hujus mensis¹ die, qui est Jovis,
hora tertia postmeridiana peragetur quam
non dubito, quin tua etiam praesentia cohonestabis,
ut sic una cujus nuper nuptias celebravimus
ejus nunc in funus prodeamus.
Rogo te etiam atque etiam ut, quandoquidem domus
patruum vestri pluribus amicis occupabitur, humili
nostra casa succedere gratissimus hospes, dignere.
Interim, mi cognate, cum familia vestra quam
plurimum saluti, valet. Alcmaria, i novembris
1632

Korte inhoud:

Vrijburch schrijft over het droevige nieuws uit de brief van 30 okt., dat hij zijn vriend desalniettemin niet wil onthouden. Hij nodigt Van Foreest namens zijn oom uit voor de begrafenis van diens enige dochter, die in het kraambed is gestorven. Hij citeert enige stichtelijke verzen; noemt de datum van de begrafenis; observeert hoe treurig het is dat dit overlijden zo snel

volgt op het huwelijk van de overledene; nodigt Van Foreest, mocht het bij oom te druk zijn, bij hemzelf te logeren uit; en groet Van Foreest en diens familie.

¹. Begraven 4 november 1632 Joffr. Hester van Foreest, met haar kind. Hester was getrouwd met Nicolaas de Bij, zij is dochter van Adam van Foreest en Aleid van Veen en nicht van Dirk Vrijburch en Jan van Foreest.

[F69brief05_2]

(adressering:)

⚭

Edele wyse voorsinige
heere,
mynheer Jan van Foreest,
secretaris van de Staten
van Noorthollandt

Tot

Hoom

port

[F69brief06_1]

Mynheer ende neeff Van Foreest

Ick hebbe verstaen uyt oom Van Foreest den inhoud van U.Ed. laeste schrijven, te weten dat mijn sake bij de heeren in goede termines staet, waervan ick hem ende U.Ed. danckbaerheijt schuldich ben, met twijfelende oft de selve sal oock door U.Ed. hulp een goede uijtcomste hebben. 't Geene bij mijn neeff is voorgewent van noch eenige van de middelen bij desen ontfanck te conjungeren, was bij oom Van Foreest mede al begrepen ende is oock seer nodich om niet in schaersheijt van gelt te vervallen ende op des anders genade te moeten leven, alsoo den ontfanck van de verpondingen, gelyck mijn neeff wel bekent es, tot die lasten niet ken strecken. Daerenboven soude ver het honorabelste gedeelte bij hem wesen. Derhalven bidde ick mijn neeff hier in mede na sijne gewoonlijcke goetherticheijt aen mij soo dicwils ende overvloedich bewesen, het goe best te doen. Ik vrese, soo mijn oom hem compt van den dienst te ontslaen sonder hiervan in de vroetschappe mentie te maken, dat die geen die hiertoe genomineert sullen werden, geensins sullen willen verstaen van eenich affstant te doen, alsoo voor mij

alleneck den ontfanck van de verpondinge versocht ende toegestaen
es. Ten ware dit bij de heeren Gecommitteerde Raden
conde geremedieert werden, 't welck U.Ed. bekennt es.
Hier mede den Alderhoogsten met U.Ed. familie bevolen
sijnde ende van mijn huysvrouwe ende mij hertelick gegroet, vaertwel.
Tot Alcaer, den iii^{en} februari anno 1637.
Uwen Edele dienaer ende wel-
geaffectioneerde neeff
D. Vryburch

[F69brief06_2]

(*adressering:*)

Ⓔ
Edele eerentfeste
hoochgeleerde seer
discrete heer
mijnheer mr. Johan
van Foreest, burgemeester
der stadt
Hoorn

port

[F69brief07_1]

Mijnheer ende neeff

Ick soude U Ed. alear van oom Van Foreests
sieckte geadverteert hebben, ten ware sijne edele sulcx
ongeraden hadde gevonden om U.E. geen moeyelickheit
aen te doen. De koortse, die wel niet heel
heftig maer continueel es, doch somtijts met remissie,
heeft nu al seventhien dagen geduert. De symptomata
die meest affligeren¹ sijn groote benauthheit
om 't herte, droochte in de mondt ende affkeericheit
van eten, es eijntelick de spruw daer mede bij
gecoomen, die nu al affgefallen is met kleijne
moeijten ende sijn de benautheden naderhant
soo groot niet geweest. Evenwel de koortse
continueert noch op de oude voet, soodat ick vrese
dat het noch wel wat dueren mochte, wat aengaet
de teyckenen uijt het water, die sijn na wensch.
De slaap, 't verstant ende respiratie sijn volcoomen,
't welck nae 't segghen van Hippocrates² in alle

sieecten goede hoope geeft. Het nuttigen van
spijs begint mede al een weijnich beter te gaen,
soodat ick hoope dat die goede Godt onse lieve
ende waerde oom voor ditmael noch uijstel
sal verleenen. Sijne edele doet U.E. hertelick groe-
ten ende bedancken voor 't offereeren van de U.E. dienst,
hoopende de tijt te sullen coomen van malkanderen
in gesontheit te sien. Ondertusschen ick en sal
niet manqueren van U.Ed. alles te scrijven van 't
gene daer soude mogen in mijn ooms sieckte
voorvallen. Voorts U.Ed. van herten groetende
ende in de protectie des Alderhoogsten beve-
lende, blijve
Mijnheer ende neeff
    Uwer Edele dienaer
    ende gansch geaffectioneerde
    neeff D. Vryburch

Alcmaria den xxviii^{en}
november anno 1637

^{1.} affligeren – kwellen

^{2.} Hippocrates – Griekse arts. Hij wordt beschouwd als de grondlegger, de 'vader' van de westerse geneeskunde, omdat hij als eerste natuurlijke in plaats van bovennatuurlijke oorzaken voor ziekten zag.

[F69brief07_2]

(adressering:)

Ⓔ

Edele erntfeste hoochgeleerde
heere
Mijnheer Joncheer Johan van
Foreest, outburgemeester der stadt
Hoorn ende gedeputeerde ter
vergaderinge van de edele mogende Heeren
Staten van Hollant ende Westvrieslant
in
    's Gravenhage
port

[F69brief08_1]

Eerwaerdige ende beminde neve Van Foreest

Ick en twijfele niet off U.E. sal door 't schrijven van neeff van der Nijenburch wel verstaen hebben de goede uijtcomste van onsen ooms sieckte. Niettemin alsoo 't van dach tot dach nog beter wert, hebbe niet connen naelaten U.Ed. 't selve oock mede te deelen. Sedert de coortse hem verlaten heeft es d' appetit mede gewackert, soo datter nu begint een eijtgen ende visgen in te gaen. Wat aengaet de dieet die oom van Foreest gehouden heeft (alsoo U.E. daer mentie aff maeckt) es doorgaens in de coortsse soo contrarie geweest, dat selffs Hippocrates in sijn aphorismis¹ sulcken spijs alleen uijtsondert te weten in de coortse, 't welck mijn oom dicwils geseyt sijnde ende selver bekennde sulcks wel te weten, ginck niettemin voort, alsoo hij van alle andere spijs seer abhorreerde² met soete melck te gebruijken ende heeft eenige dagen lanck anders niet genutticht. Wij hebben nochtans niet gemerckt dat hij der schade van geleden heeft ende oordeelden beter te sijn ijets quaets als niet te gebruijken, alsoo 't lichaem voetsel van doen hadde tot onderhout van de crachten Het es nu door Goodts hulp soo ver gecoomen dat hij weder op te stoel bij 't vuer een geheelen dach ken sitten ende begint al weder van 't contoir³ te spreken, doch raden hem niet te vroegh te porren⁴ en sijn dispositie, die nu redelick es, niet te verachten. Ick hoope dat U.Ed., thuijs coomende, hem in volcoomen gesonfheyt sult vinden, 't welck ons gunne die goede Godt. Vale uijt Alcmaer met haest, den v^c december anno XVI^c XXXVII

Uw Edele
dienstwillige ende
geaffectionneerde neeff
D. Vrijburch

Oom van Foreest gebiet hem
seer aen U.Ed.

¹. aphorismis – grondstelling van de wetenschap, gevat in een spreuk, een leerspreuk.

². abhorreren, adoreren – heerlijk of lekker vinden

³. contoir – rekenkamer, kist of kast met de boekhouding

⁴. porren – in beweging zetten, beginnen

[F69brief08_2]

(adressering:)

N

Edele erntfeste hoochgeleerde
wijse voorsienige ende seer
discrete heer,
Mijnheer Joncheer Johan van
Foreest, Gedeputeerde ter
vergaderinge van de edele mogende Heeren
Staten van Hollant ende Westvrieslant
in
    's Gravenhage
port

[F69brief09_1]

Seer beminde neve Van Foreest

Uwe edele aengenamen van den 18° en 28° deses sijn
mij beyde wel behandicht, soude op d' eerste
al geantwoort hebben, indien mijnheer Nieustadt
sijn reijs derwaerts, gelyck syne edele mij seijde,
voltrocken hadde, d' selve van resolutie veranderende
hebbe, in de weeck geen gelegentheijt van den briefff
te bestellen connen vinden. Ick hebbe uwe edele
seer te bedancken voor de moeijten in onse saeck
van 't landt Schipsloot gedaen, sonder uwe edele
hulp ende beleyt soudent wij tot die versekerheijt
niet gecoomen hebben. Uwe edele affectie t' mijwaerts
is in alle mijne saecken soodanich geweest, dat
ick d' effecten daarvan noch gevoele ende sal
na mijn vermogen, d' selve soo langh ick leeff met
eerbiedicheijt erkennen. Mijne huijsvrouwe es
eergisterenmorgen van een jonge soon verlost ende
bevint haer nae de gelegentheijt vrijwel te pas.
God geve, dat het soo voortgaen mach. d' Eere
die uwe edele ons aendoet van 't kint ten doop¹ te prae-
senteeren, verobligeert ons ten hoochsten. Wij
hebben den tyt bestemt op woensdach aenoomende
doch versoecken gedienselick dat uwe edele soon, soo daer
eenige ongelegentheijt van quaet weder ofte anders
voorvalt, soo verren reijs, niet wil aenvaerden.

(verder in Latijn:)

Negotium, quod tibi placuit nobis committere, mater
mea sedulo curabit sed illa, ut vobis etiam visum
est, praecipitandum non putat et non, nisi ex occasione
sermonis cum eâ quae per se suspicax est, loquendum,

nam si intelligat ita sensus suos abscondet, ut nullus ex illo colloquio fructus capi queat quam primum igitur occasio, quam captabit, oblata fuerit tanquam sponte suâ illam aggredietur. Deinde quid actum erit ad vos perscribam. Interim cum uxore charissima, cognatis meis Panhusio ac Foresto et cognatâ Antoniâ quam plurimum a nobis salutati valete.

Tui amantissimus cognatus

T. Vryburch

Ultimo Januarij 1643

Korte inhoud van het Latijnse deel:

Er is sprake van een klus (? *negotium*) die de moeder van Vrijburch op verzoek van Van Foreest zal volbrengen: Vrijburch raadt Van Foreest aan om, wanneer hij haar te spreken krijgt, terughoudend te zijn, teneinde haar hulp-bereidheid niet te verspelen; Vrijburch zal Van Foreest nog vertellen wat deze moet doen. Hij besluit met groeten aan Van Foreest en diens familie.

¹. gedoopt 'Adam', 4 februari 1643 in de Grote Kerk in Alkmaar, zoon van Dirck Vrijburch en Annetjen Sijmons.

[F69brief09_2]

(*adressering:*)

Edele ernfeste hoochgeleerde

Heer,

Mijnheer, Joncheer Johan van

Foreest, Raetsheer in den Hoogen

Rade in

's Gravenhage

port

[F69brief10_1]

Charissime cognate

Post discessum tuum observationes Foresti, ubi de hernijs tractat, pervolvi, sperans me ibi remedium aliquod inventurum, quo te adversus ramicem munire possem; sed cum variae illius sint species variaeque causae, qua medico, debent esse perspicuae antequam de remedijs cogitet, nec nisi de his, aut illis satis constet, decrevi hoc tempore nulla potius quam incerta perscribere. Herniâ carnosâ aut varicorâ laborare te minime putem, cum illius tumor quotidie maior fit accrescente carneâ

mole, et hujus per multitudinem venarum et arteriarum in superficie scroti apparentem facile deprehenditur. Est et enterocele sive hernia intestinalis ubi intestinum in scrotum delapsum est quod tactu quidem potest explorari, et haec, indiget subligaculis ad retinendum intestitium. Est praeterea hernia aquosa ventosa et humoralis, quae singulae proprijs signis distinguuntur, tumorem quo te nuper affectum dicebas, levem et, quia per se nullis adhibitis remedijs evanuit, ex ventositate, ut aliquando solet, fuisse spero {j}. Si vero rursus intestaris eo, mihi, ubi non molestum sit et per negotia liceat, significari velim; ego, quantum possum enitar, ut fidele aliquod remedium, dispiciam. Interim, mi cognate, deum optimum maximum precabor ut sanitatem tuam reipublicae et nobis quam diutissime conservet, quam plurimum salutatus vale cum tuis. Alcmariae, xx die februarij anno 1644.

Tuus ex animo
D. Vrijburch

Korte inhoud:

Na een bezoek van Van Foreest heeft Vrijburch wat onderzoek gedaan naar een aandoening die hij 'hernia' noemt, in de hoop om Van Foreest te kunnen adviseren; hij constateert dat het van belang is, alvorens een behandeling te kiezen, om een juiste diagnose te stellen, daar er nogal wat verschillende hernia-achtige aandoeningen bestaan. Hij geeft enkele details; belooft van Foreest om zodra zijn onderzoek resultaat heeft de uitkomst te berichten; en besluit met een gebed voor Van Foreest's gezondheid.

[F69brief10_2]

(adressering:)

Edele, ermtfeste hooggeleerde
wel wyse voorsienige heer,
Mijnheer Joncheer Johan van
Foreest, Ridder Raetsheer
in den Hoogen Rade van Hollandt
C in
s 'Gravenhage
port

[F69brief11_1]

Mijnheer ende neve Van Foreest

Muije van Foreest, eenige weecken aen een quartein¹ gegaen hebbende, is omtrent 6 dagen geleden in een seer groote vercouwenisse gevallen, daer een continuele coortse bij is, die haer neffens de quartain seer matteert, de catharren² sijn mede seer overvloedich op haer borst ofte in bronchia pulmonum³ gevallen, soodat de respiratie daerduer seer verhindert sijnde, pericul⁴ is van gesufforceert⁵ te werden. De gelegentheijt van Muije van Foreests sieckte dan soodanich sijnde datter weijnich hoope ~~van~~ het leven te behouden schijnt te sijn, hebbe niet connen naelaten uwe edele hier van te verwittigen, soude 't selve aleer gedaen hebben bij aldien daer gelegentheijt van dien brieff te bestellen ware geweest. Sij heeft seer weynich spraeck over haer ende is den meesten tijt buijten verstant, soo datter weijnich apparentie⁶ is van hare voorige dispositie te veranderen. Ick sal niet manqueren uwe edele bij alle gelegentheden te schrijven van den stant van dese sieckte, die ick vrese door den doot geeyndicht sal werden. Ondertusschen,

Mijnheer ende neve Van Foreest, sijt met uwe edele lieve huijsvrouw ende dochter, neeff van Panhuijs ende alle andere goede vrunden den Almogende bevolen ende van ons hertelick gegroet. Met haest in Alcmaer, desen iii^{en} november 1644.

Uwe Edele
dienstwillige neve
D. Vrijburch

1. quartein, quartain – derde daagse koorts
2. catharren, catarre – ontsteking van het slijmvlies.
3. pericul, perikel – moeilijk
4. pulmonum – longblaasjes
5. sufforceren – stikken
6. apparentie – waarschijnlijkheid

[F69brief11_2]

(adressering:)

Mijn Heer,
Mijnheer Joncheer Johan van
Foreest, Raetsheer in den
Hoogen Rade in
's Gravenhage

port

[F69brief12_1]

Mijnheer ende neve

Uwe edele aengename aen den dienaer van Teylingen tot Haerlem gegeven, is mij wel ter hant gecoomen. De saeck daer uwe edele van schrijft was mij alhier mede seer breet aengedient, soodat ick van meninge was uwe edele daer selver van te schrijven om in tijts ordre te stellen op de meijsjens, dan daerna vernomen hebbende bevinde het meerder een uijtstroysel geweest te sijn als de waerheijt, gepractiseert by diegene die onsen nichte wel soudent willen coppelen aen den gouden jongman uijt Suijt Hollant, die hier eenige dagen geweest is met intentie van vrijagie te maken. Dan heeft niet scrap connen geraken. dat den joncheer daer dickwils soude coomen, gelijk hiermede uijtgestroijt is en is niet waer, heeft alleneck eens met haer op de slee gereden met N. van Veen ende dat niet verder als tot het huijs van Nobel, alwaer eenige jongeluij waren ende daer tott in den avont geweest sijnde, is op de selve slee wederom thuijs gevoert. Dit is het daer al het praten sijn oorspronck uijt genomen heeft. Lieffge Gedions verclaert, dat sij daer niet meer als twee mael in huijs is geweest, waervan d' eerste reijs al is geweest voordat uwe edele hier was. De sorge die de jodinne draecht dient alleneck om den rentmeester Van Rynlant een slach te voegen, sij heeft haer tot twee malen onderwonden onse nichte tot harent te noden om alsoo den voornoemde occasie te geven van met haer te spreken. Bij aldien juffrouwe Van Duvenvoirde niet en wilde coomen, soude nodich sijn andre ordre te stellen, dan aengesien den tijt van haer edele comste voor den deure staet, soude het daerop laten aenstaen. De coop van de landen in de Schermer en heeft niet connen getroffen werden. De heeren burgemeesteren en hebben d' selve niet in affslach laten coomen. Ick hebbe echter met den selven, geassisteert sijnde met Cornelis Jacobsz. Groot noch een proeffje gedaen om te accorderen, 't welck niet heeft willen

gelucken, ick hebbe haer edele 700 gulden geboden, behalven het rantsoen dat noch 35 gulden per morgen compte te bedragen

F69brief12_2

ende alsoo d' selve heeren daertoe niet connen resolveren, maer het lant wel op 825 gulden houden dunckt mij 't best te sijn, dat men daer niet meer nae taelt ende nae een ander gelegentheijt om siet, die sich alrede presenteert van een stuckxe out lant van ses morgen, dicht onder de stadt gelegen, toebehoorende d' erffgenamen van Gerrit Wolphaertsz. van Diemen, welck lant langen tijt bij neeff De Bije saliger gebruijckt is geweest. Soo uwe edele daer niet tegen heeft sijn neve Van Veen ende ick geresolveert een proeffje te doen om 't selve te coopen. Waarmede

Mijnheer ende neve bevele uwe edele met sijne huysvrouwe ende gansche familie in de protectie des Alderhoogsten. Raptim in Alcmaer, desen 4^e februarij anno 1645.

Uwe Edele
dienstwillige neve
D. Vrijburch

[F69brief12_3]

(adressering:)

Mijn Heer,
Mijnheer Joncheer Johan van Foreest,
Ridder, Raetsheer in den Hoogen
Rade in
    's Gravenhage
port

[F69brief13_1]

Seer beminde neve Van Foreest

Van de saecken raeckende de capelrije¹ hebbe ick uyt mijn moeder noch niet verstaen, hoe het dienaengaende bij uwe edele met de vrunden gestelt wert, sal ons wel gevallen.
Van de saeck van joncheer Cornelis van Teijlinghen ende

de handeling met Cornelis Janss Nijdorpe hadde
ick voor uwe edele van desen morgen te schrijven,
aleer uwe edele aengename mij behandicht was.
Sij ue edele heeft mij daerover mede aengesproocken ende
alleneelick sijne voornemen geopenbaert hebbe, hem
geantwoort dat ick niet en wisten off onse
advys daer overgenomen soude werden ofte niet.
Alsoo uwe edele nevens mijnheer De Bijde, tutores
personarum², sijt volgens het segghen van mijnheer
de Bijde, gelijck mede bij uwe edele missive 't selve geconfir-
meert wert. Hoedanich haer edele, te weten onse nichte,
haer affectie is en kennen niet verstaen, dewijle sij
het tegens niemant 't openbaert, dan alsoo sij den
heer Van Vryhoeven weet acces te weijgeren
ende desen te vergunnen, gelijck ick cortelingh verstaen
hebbe, soude men wel eenig praesumptie³ connen maken.
Neve Van Veen ende ick hebben met Cornelis Janss.
Nijdorpe over den coop van sijn landt in bespreck
geweest ende sijnen edele 825 gulden voor yder morgen
gebooden, dan wilde het soo sij selver seijde
voor geen 850 geven, midlertijt sijn wij mette
heeren burgemeesteren, die veylinge van andere landen
hielden, daer wij mede waren, in bespreck gecoomen
over de cavels bij Rustenburch, die wij eijntelick
van haer edele nae veel segghens over ende weder
gecoft hebben om 800 guldens 't mergh, hoopende uwe edele
dese coop sal approberen⁴ ende wel gevallen laten,
souden uwe edele advys daerop versocht hebben bij aldien
wij daeraen getwijfelt hadden, dan alsoo uwe edele als mede
mijnheer De Bijde voor desen haer genegentheijt tot
dese cavels getoont ende geoordeelt hebben, d' selve
de nichten seer wel gelegen te sijn, hebben wij
dese coop ope ons genomen. Waermede

Mijnheer ende neve uwe edele nevens sijne beminde
huijsvrouwe den Almogende bevelende, wenschen
wij uwe edele een gelucksalich nieuw jaer. Acte
den 5^e januarij anno 1646.

Uwe Edele
dienstwillige neve
D. Vrijburch

¹. capelrije – stichting ter bezoldiging van een kapelaan

². tutores personarum – beschermer, voogd

³. praesumptie – vermoeden, gissing, voor gevoel

⁴. approberen – als gezagdrager goedkeuren, zijn zegel hechten aan

[F69brief13_2]

(adressering:)

Mijn heer,
Mijnheer, Joncheer Johan van
Foreest, Raetsheer in den Hoogen
Rade in
    's Gravenhage

[F69brief14_1]

Mijnheer ende neve Van Foreest

Sedert mijne jongste is het soo met mijn moeders sieckte verergert dat haer edele 't enemael door derselver felheijt ende maligniteijt overwonnen sijnde, op hedenmorgen de clocke ses uijeren desen werelt is coomen te overlijden¹, wel bereijt ende met een vast vertrouwen haer salichmaker tegemoet siende. Wij verliesen veel vrundschap met het affsterven van sulcken een moeder, die aen ons haer moederlicke affectie allesins getoont heeft. De wille Godts moet geschieden ende en valt bij ons niet te seggen. De tijt van haer edele uijtvaart is bestemt te sullen sijn op dingsdach eerstcomende den 29e deses ten twee uijeren. Wij bidden uwe edele gansch vrundelick, soo het uwe edele dispositie toelaet, niet te manqueren van haer de laeste eere te helpen aendoen, daeraen ons groote vrundschap geschieden sal. Ick bidde uwe edele mede nu voortaan tot mijnent te willen coomen logeren, wij sullen ten minsten betoonen, schoon het tractament sober is, dat het hert goet is. Wij weten niet off uwe edele soonen jegenwoordich in den Hage sijn ofte tot Hoorn. Ingevalle haer edelen daer sijn, gelieft haer edelen den tijt van de begraeffnisse te notificeren, in gevalle haer edelen tot Hoorn sijn is 't wel, dewijle wij derwaerts mede geschreven hebben. Hiermede eijndigende ende uwe edele als mede uwe edele soonen comste verwachtende, bevelen uwe edele nevens syne huysvrouwe ende dochter en de bescherminge Godes. Actum in Alcmaer, desen 24 januarij 1647.

Uwe Edele dienstwillige
ende geaffectioneerde neve
D. Vrijburch

¹. Maritgen van Foreest, begraven 29 January 1647 in de Grote Kerk te Alkmaar. Zij kreeg een

familiewapen en er werd 3 pozen (3x 20 min.) voor haar geluid, kosten 25 gulden. Haar man Pieter Jacobsz. Van Dijck is ruim een week later, 8 febr. 1647 begraven in de Grote Kerk,

[F69brief14_2]

(adressering:)

Mijn heer,
Mijnheer, den Raetsheer Foreest
in
                  's Gravenhage

cito¹

cito

cito

port van Haerlem

¹. cito – snel